6
2003

Zdarma na CD devět karetních her a výuka Excelu

Nejčtenější počítačový časopis v ČR
55 Kč / 76 Sk

počítač pro každého

Zahrajte si karty
Mariáš
Solitaire
Oko
Prší

Levné barevné tiskárny

str. 11

Jak ušetřit nákupem na internetu
str. 38

Chytré a pěkné mobily
str. 44

DOMÁCÍ POČÍTAČ

Pevný disk pro vaše data
str. 42

RECENZE:

Světová architektura na CD
str. 16

Fotoaparát do nepohody
str. 10

Teď už vím, jak na to!

- Jak na tabulky v OpenOffice
- Úprava obrázků v OpenOffice
- Jak získat elektronický podpis
- WinGrab – snímky obrazovky
- Adresy hromadných dopisů v 602Text
- Jeden dopis na více adres ve Wordu
- Jak vytvořit vlastní formulář
- Formátování odstavců ve Wordu

Křížovka o ceny: vyhrajte antivirový program F-Secure

06
9771212 072697

Vážení čtenáři,

v německém Hannoveru právě skončil největší evropský (a možná i největší světový) veletrh informačních a komunikačních technologií, který se pod názvem CeBIT koná každé jaro už od poloviny osmdesátých let minulého století. I když podobně jako náš Invex nebo americký Comdex letos poněkud zeštíhlel, mohli návštěvníci zhlédnout expozice úctyhodného počtu více než 6500 vystavovatelů z celého světa. A bylo nač se dívat. V tomto čísle najdete malou ukázku v podobě nových modelů jedné značky mobilních telefonů a příště vám představíme další novinky.

Přiložené cédéčko tentokrát udělá radost všem těm našim čtenářům, kteří by si chtěli přečíst články ze starších vydání Počítače pro každého, ale tyto časopisy už nesehnali. Na CD totiž najdete kompletní loňský a také předloňský ročník našeho časopisu v elektronické podobě. Jde o soubory PDF, k jejichž prohlížení slouží program Adobe Acrobat Reader. Pokud tento program dosud nemáte, můžete si jej instalovat také z našeho CD; používat jej můžete zdarma (jde o freeware). Až vás přestane bavit prohlížení a čtení obsahu starších čísel Počítače pro každého, zahrajte si třeba karty, samozřejmě na počítači. Připravili jsme pro vás devět karetních her včetně oblíbeného mariáše. A pro ty, kdo chtějí počítač využít k vážnější práci, tu máme úvodní kurz o tom, jak pracovat s tabulkovým procesorem Microsoft Excel 2000.

Přeji vám příjemné čtení a dobrou zábavu.

Ivan Heisler, šéfredaktor

inzerce

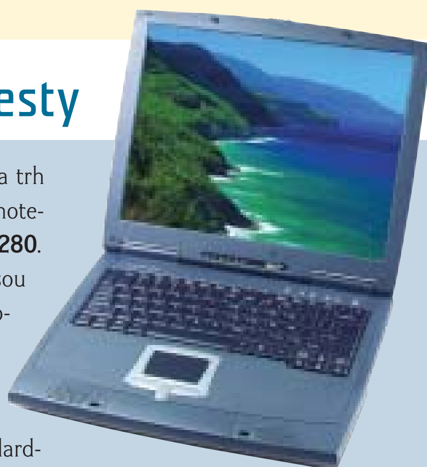
Nejmenší multifunkční zařízení

Společnost Hewlett-Packard uvádí na trh další produkt z řady multifunkčních zařízení. **HP PSC 1210** je s rozměry 426 × 259 × 170 mm v nabídce firmy nejmenší tiskárna, skener a kopírka v jednom a je tak ideálním řešením pro uživatele, kteří mají nedostatek prostoru. Barevný tisk probíhá v rozlišení až 4800 × 1200 dpi. Maximální rychlost černobílého tisku je dvanáct stran za minutu, v případě barevného tisku až deset stran za minutu. Díky zabudovanému skeneru můžete do počítače snímat papírové předlohy nebo použít toto zařízení jako barevnou kopírku. Cena je velmi příznivá – multifunkční zařízení HP PSC 1210 stojí 5790 Kč s DPH.

http://www.hp.cz

Výkon na cesty

Společnost Acer uvádí na trh novou modelovou řadu notebooků **Acer TravelMate 280**. Notebooky z této řady jsou vybaveny výkonnými mobilními procesory Mobile Intel Pentium 4 – M s minimální taktovací frekvencí 1,8 GHz. Standardní velikost operační paměti je 256 MB, zobrazovací displeje mají úhlopříčku 14,1" nebo 15" a pracují v rozlišení 1024 × 768 bodů. Samozřejmostí jsou integrovaná zvuková karta, dva vestavěné reproduktory a optická mechanika. Na výběr je 24x CD-ROM, 8x DVD-ROM a kombinovaná mechanika DVD/CD-RW. Pro ukládání dat slouží pevný disk s kapacitou 30 GB. Modely TravelMate 280 jsou vybaveny též disketovou jednotkou. Interní síťová karta zajišťuje připojení k počítačové síti, modem s přenosovou rychlostí 56 kb/s umožňuje připojení k internetu.

Pro připojení periferních zařízení jsou k dispozici dva porty USB 2.0. Model TravelMate 281LC s 1,8GHz procesorem Mobile Pentium 4 – M, s 256 MB paměti, 30GB pevným diskem, 15" displejem, s kombinovanou mechanikou DVD-ROM/CD-RW a s operačním systémem Windows XP Professional pořídíte za 54 888 Kč s DPH. Standardní dvouletou záruku lze rozšířit na tři roky.

http://www.acer.cz

EIZO s novým LCD monitorem

Společnost Avnet Applied Computing představila 15" LCD monitor **EIZO FlexScan L367.** Rámeček kolem displeje je úzký pouze 9 mm, stojan je skládací a výškově nastavitelný (takže je vhodný i pro přenášení) a je vybaven USB rozhraním. Výborné jsou zobrazovací parametry: jas 300 cd/m^2, kontrastní poměr 450 : 1, doba odezvy 25 ms a úhly pohledu v horizontálním a ve vertikálním směru 160° a 150°. Monitor lze k počítači připojit jak prostřednictvím rozhraní analogového (D-Sub), tak prostřednictvím rozhraní digitálního (DVI-D). Na monitor se vztahuje tříletá záruka a cena je stanovena na 19 508 Kč s DPH.

http://www.eizo.cz

Kvalita fotografického tisku pro začátečníky

Novou barevnou inkoustovou tiskárnou určenou i pro tisk fotografií je **Epson Stylus Photo 900** (stojí 8260 Kč s DPH). Tiskne na formát papíru A4 a ve své cenové třídě vyniká možností potisku médií CD a DVD. Díky systému šesti inkoustových zásobníků s barvami dosahuje tento model vysoké kvality výtisků s rozlišením až 5760 dpi. Pro uživatele, kteří budou tiskárnu využívat i pro tisk fotografií, je důležité, že tento model podporuje tisk edge-to-edge (bez okrajů). Vytištěné obrázky bez bílého okraje vypadají jako fotografie. Díky tomu, že kapičky inkoustu nanášené na papír mají objem jen 4 pikolitry, je na obrázcích docíleno jemných barevných přechodů.

http://www.epson.cz

Malý a šikovný

Miniaturní **Panasonic SV-AV20** v sobě spojuje digitální videokameru, digitální fotoaparát, hudební přehrávač a digitální hlasový záznamník. To vše se skrývá v malé krabičce, která se pohodlně vejde do kapsy. Pro záznam zvukových a obrazových dat se používají paměťové karty SD (Secure Digital). Záznam videa probíhá ve formátu MPEG-4 (patnáct snímků za sekundu) a fotografie se ukládají ve formátu JPEG (rozlišení je 640 × 480 obrazových bodů). K dispozici je též dvojnásobný digitální zoom a vestavěný blesk. Přístroj přehrává i oblíbené zvukové soubory MP3. Zvukový záznam lze poslouchat prostřednictvím vestavěného reproduktoru.

http://www.panasonic.cz

Zkuste investovat on-line

Společnost Fio nabízí zájemcům možnost vyzkoušet si zdarma fungování aplikace e-Broker, která umožňuje obchodovat s akciemi na kapitálových trzích. K otevření demoúčtu v aplikaci e-Broker stačí zaregistrovat se na adrese www.fio.cz. Demoverze mimo jiné umožňuje atraktivní možnost sestavit si vlastní investiční portfolio a vyzkoušet si tak své investorské schopnosti. Uživatel demoverze si může vybrat cenné papíry, které považuje za perspektivní, vložit si je do svého portfolia a sledovat jejich vývoj.

http://www.fio.cz/cz/demo_ebroker.itml

Internet v ČR

Společnost Markent provedla na přelomu ledna a února 2003 výzkumné šetření mapující postoje obyvatelstva České republiky k internetu. V rámci tohoto celostátního reprezentativního výzkumu byly zpracovány odpovědi celkem 1172 obyvatel ČR. A jaké jsou výsledky? Aktuální podíl obyvatel, kteří mají s využíváním Internetu svou vlastní zkušenost, osciloval na počátku roku 2003 na hranici jedné třetiny – to je v současné době již téměř 2,6 mil. obyvatel. Přitom přibližně tři pětiny dospělých obyvatel ČR pracují s internetem intenzivně – tzn. častěji než jednou za týden; zbývající uživatelé pracují s tímto médiem méně často.

http://www.markent.cz

Nové služby na portále Tiscali

Portál Tiscali nabízí uživatelům novou on-line službu, zaměřenou na finance, bankovnictví a pojišťovnictví. Na internetových stránkách penize.tiscali.cz v sekci „On-line prodej“ je možné uzavřít on-line smlouvu, např. o stavebním spoření nebo o cestovním pojištění, i z domova. Uživatel může navíc k takto uzavřené smlouvě získat jako zvláštní bonus prémii až ve výši 1500 Kč. On-line prodej je na stránkách penize.tiscali.cz pro přehlednost rozdělen do těchto kategorií: stavební spoření, hypoteční úvěry, cestovní pojištění, povinné ručení, životní pojištění, penzijní připojištění a pojištění odpovědnosti.

http://penize.tiscali.cz

Archivace a šifrování souborů s AEC

Společnost AEC v minulých dnech vydala novou verzi programu TrustPort Encryption, který slouží pro vytváření archivních souborů zabezpečených silným šifrováním. Současně byla dána k dispozici i freewarová verze zdarma. V nové verzi programu má uživatel možnost provádět řadu vlastních nastavení (např. měnit úroveň komprese, nastavení zobrazení apod.) a pracovat se soubory a adresáři pouhým přetažením. Freewarovou verzi programu, která má oproti plné verzi některá drobná funkční omezení, si lze bezplatně stáhnout z internetové stránky www.aec.cz.

http://www.aec.cz

Kam s digitálními fotografiemi

Společnost Zoner software ve spolupráci se společností Fotolab uvedla na trh aktualizované vydání multimediálního správce souborů Zoner Media Explorer 5. Zásadní novinkou aktualizované verze je nové centrum zakázek digitální fotografie s přípravou pro výrobu „klasických" fotografií ve fotolaboratoři Fotolab. Program automaticky ke každé zakázce spočítá cenu a prostřednictvím internetu odešle fotografie do digitální fotolaboratoře Fotolab v Praze. Hotovou zakázku si zákazník může vyzvednout do pěti dnů v jedné z více než 1500 partnerských sběren nebo ve stovce prodejen Fotolab.

http://www.zoner.cz/zme

Anketa Český lahváč 2003 vyhlášena

POOH.CZ, pravidelný občasník originálního humoru, vyhlásil sedmého března anketu Český lahváč 2003 jako parodii na Český zavináč 2002. V anketě Český lahváč 2003 sami internetoví uživatelé určí, které české weby považují za nejzajímavější a nejlepší. Výsledky ankety budou vyhlášeny prvního května. V anketě Český lahváč 2003 mohou hlasovat všichni uživatelé českého internetu a nominovat své tři nejoblíbenější stránky. Český lahváč 2003 najdou internetoví uživatelé na adrese http://lahvac.pooh.cz a nominovat své favority mohou až do 30. dubna 2003.

http://lahvac.pooh.cz

SOUTĚŽ

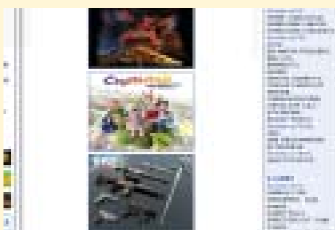
Správná odpověď na soutěžní otázku v Chip clubu č. 2/03 zní:

Další díl filmového trháku o malém kouzelníkovi: Harry Potter a tajemná komnata sese na DVD objeví v dubnu 2003. (odpověď a) Tento film režíroval Chris Columbus. (odpověď c)

Výherci:

Petr Desort z Chebu, Miloš Hering ze Vsetína, Michael Macháček z Českých Budějovic, Venuše Kubacová z Mladé Boleslavi, Vlastimil Pacek z Mladé Boleslavi, David Pouzar z Tachova, Marek Bily z Černovic, Hana Kohoutová z Prahy 10 – Strašnic, Karel Chmelík z Prahy 10, Libor Polčák z Val. Polanky, Mgr. Lenka Tkačíková z Raduně, Dan Klimosz z Českého Těšína, Jiří Janeček z Ústí nad Orlicí, Daniel Horák z Plzně, Zdeněk Brak z Aše, Martin Macek z Chebu, Jiří Vaněček z Českých Budějovic.

Pohlednice na www.cenega.cz

Návštěvníci stránky www.cenega.cz mají možnost poslat svým známým e-mailovou pohlednici s herním motivem. Jednotlivé pohlednice jsou rozděleny do čtyř kategorií – jde např. o loga firem, loga her a o artworky. V brzké době budou pohlednice rozšířeny o další herní novinky. Odkaz na sekci pohlednic se nachází v menu na levé straně obrazovky.

http://www.cenega.cz

Co je architektura?

Každý si pod heslem architektura jistě představí nějakou zajímavou stavbu, ať už současnou, nebo historickou. Jak je však třeba chápat kompletní obsah tohoto pojmu?

Encyklopedie světové architektury

Rozsáhlý elektronický průvodce oborem architektury
Vyrobil/poskytl: Baset, LANGMaster Group, Praha.
http://www.baset.cz
Cena: 888 Kč.

Nejsnáze se o správném významu hesla dovíte z oborové encyklopedie. Pro architekturu to může být např. dvoudílná Encyklopedie světové architektury nakladatelství Miloš Uhlíř – Baset. Proč si však o ní povídáme v počítačovém časopise? To proto, že kromě tištěné verze vydali autoři toto zajímavé dílo za významné spolupráce firmy LANGMaster Group také v elektronické podobě. A tento produkt si nyní stručně představíme.

Elektronická verze Encyklopedie světové architektury nabízí kromě shodného textového obsahu (cca 4000 hesel) a příslušných ilustrací také stovky dalších fotografií a map (celkem 1500 obrazových doplňků), které stručně popisují a vhodně ilustrují shromážděné informace. Základní přístup k datům je řešen pomocí rejstříků – zde ve čtyřech úrovních: úplný, hesla, biografická hesla a obrázky. Proti knižní podobě je elektronická doplněna o informačně významné funkce fulltextového vyhledávání a hypertextových vazeb (14 000). Díky těmto nástrojům můžete snadno najít jakýkoliv pojem z oblasti architektury a stavitelství, a to nejen ze současnosti, ale také z historie.

Dalšími uživatelsky zajímavými přístupy k informacím obsaženým v encyklopedii jsou didaktické průvodce. Jde o soustavy vybraných, věcně souvisejících a hypertextovými vazbami vzájemně propojených dat encyklopedie. K dispozici jsou:

- Průvodce světem architektury (s kapitolami např. Základy teorie architektury, Urbanismus, Dějiny světové architektury, Základy stavebního umění...),
- Co chcete vidět? (např. Architektura českých zemí a Slovenska, Hrady a zámky, Ornamenty, Orientální architektura, Výškové stavby, Mapy a plány...),
- Co vás zajímá (např. Architektura a výtvarné umění, Antická architektura, Gotická architektura, Barokní a rokoková architektura, Architektura 20. století...),
- Tematická encyklopedie (např. Teorie architektury, Prostor a čas v architektuře, Stavitelství, Urbanismus, Přehled dějin architektury, Slohy, styly a směry v dějinách Evropy...).

I tento velmi stručný výčet z více než čtyřiceti průvodců ukazuje na značně rozsáhlé varianty zatřídění jednotlivých hesel a obrazových doplňků, což výrazně zvyšuje užitnou hodnotu elektronické verze proti knižní podobě encyklopedie.

V hlavním okně programu je zobrazen příslušný přehled vybraných hesel, pro právě aktivní heslo je tu jeho popis a další informace. Případně otevřené druhé okno potom nabízí související obrazové informace. Zejména v případě volby Co vás zajímá doporučujeme umístit druhé okno mimo plochu hlavního okna programu tak, aby byla zaručena viditelnost obou oken současně.

Zobrazené textové i obrazové informace lze pro další využití kopírovat prostřednictvím schránky nebo tisknout na připojené tiskárně. Součástí připravených přehledů je i rozsáhlý seznam 330 pramenů, který zejména vážným zájemcům o architekturu nabízí další velmi zajímavé informace.

Milan Pola

μ[mju:] Digital – legenda pokračuje

Kompaktní fotoaparáty Olympus [mju:] si získaly mnoho příznivců mezi amatérskými i profesionálními fotografy na celém světě. Od roku 1991 se různých modelů této řady prodalo přes dvacet milionů. Nyní jsme se dočkali také digitální verze, a to v podobě dvou modelů [mju:] Digital.

Digitální přístroj μ[mju:] má velmi elegantní tvar. Za necelých šestnáct tisíc dostanete nejen funkční fotoaparát, ale i pěkný módní doplněk.

Kinofilmové přístroje řady μ[mju:] s malými rozměry a s elegantním tvarem, pro nějž je typický posuvný kryt objektivu, nabízejí snadnou obsluhu, pohotovost, odolnost proti vlivům počasí a především kvalitní obrázky. Není proto divu, že se výrobce rozhodl úspěch v oblasti klasických fotoaparátů využít i na poli přístrojů digitálních. Na našem trhu se v březnu objevil třímegapixelový fotoaparát Mju 300 Digital s doporučenou koncovou cenou 15 990 Kč včetně DPH. V květnu si budeme moci (za 18 990 Kč včetně DPH) koupit model Mju 400 Digital, který se od „třístovky" liší kromě ceny také rozlišením snímače CCD, jenž nabízí čtyři miliony obrazových bodů. My jsme měli možnost vyzkoušet první jmenovaný přístroj.

Pohotový automat

Přístroj se díky zdařilému designu dobře drží v ruce a jednou rukou se také dá ovládat. Fotografovat jím je velmi pohodlné a jednoduché. Ovládání fotografických funkcí je plně automatické s poloautomatickými funkcemi. To znamená, že fotograf nemusí (ale ani nemůže) nastavovat jednotlivé parametry expozice, jako jsou čas, clona nebo citlivost filmu. Plně automatické je rovněž zaostřování. Podle požadavků vyberete a nastavíte jeden z automatických režimů a pak už se soustředíte jen na kompozici snímků a tisknete spoušť. Právě zvolený režim (například portrét, krajina či noční scéna) ovlivní nastavení expozice pro jednotlivé snímky. Toto řešení bude vyhovovat fotoamatérům, kteří se o jednotlivá nastavení nechtějí moc starat. Fotografovi, který je zvyklý si všechno nastavit sám, by absence některých manuálních nastavení mohla vadit. Ručně můžete kromě režimu fotografování zvolit také jeden z přednastavených režimů vyvážení bílé barvy a korekci expozice (v rozsahu ± 2 EV).

Do každého počasí

Na těle přístroje najdete nápis ALL-WEATHER. To znamená, že je určen do každého počasí. Odolnost vůči vlivům počasí zvyšuje nejen kovové pouzdro, ale především gumová těsnění krytů, které schovávají baterii, paměťovou kartu a konektory pro napájecí a propojovací kabely. Těsnění je také kolem vysouvacího objektivu. Neznamená to, že by se fotoaparát nepoškodil při ponoření do vody, ale mlha, déšť ani pád do sněhové závěje mu neublíží. Díky lithioiontovému akumulátoru přístroj pracuje spolehlivě i při teplotách mírně pod bodem mrazu.

Výbava a technické parametry

Fotoaparát je vybaven snímačem CCD s 3,2 miliony bodů a nabízí obrázky o rozlišení 2048 × 1536 bodů (nastavit můžete i nižší rozlišení). Snímky ukládá v komprimovaném formátu JPG. Na paměťovou kartu typu xD Picture Card o kapacitě 16 MB (tu dostanete s přístrojem; dokoupit lze karty s kapacitou až 256 MB) se podle zvoleného rozlišení a podle nastavené úrovně komprese vejde přibližně 6 až 99 snímků. Rychlost závěrky (v rozmezí 1/1000 – 1/2 s, v režimu noční scény až 4 s) a citlivost (ISO 80 – 320) nastavuje přístroj vždy automaticky.

Objektiv má trojnásobný optický zoom, ohnisková vzdálenost 5,8 – 17,4 mm odpovídá ohniskové vzdálenosti 35 – 105 mm u kinofilmového fotoaparátu. Pokud se smíříte s určitou ztrátou kvality obrázku, můžete navíc využít až pětinásobný zoom digitální. Automatické zaostřování funguje od 50 centimetrů do nekonečna, v režimu makro už od 20 cm. Vestavěný blesk pracuje ve čtyřech režimech a má dosah do čtyř metrů.

Samospoušť je samozřejmostí, navíc můžete použít malý dálkový ovladač spouště.

Kromě optického hledáčku lze při fotografování využít i kvalitní barevný LCD displej s úhlopříčkou 38 mm, na němž pak můžete snímky i prohlížet.

Přístroj je napájen lithioiontovým akumulátorem, k němuž dostanete i lehkou a rychlou nabíječku. Krom toho si můžete přikoupit síťový adaptér.

Propojení s počítačem zajistí kabel USB a dalším kabelem můžete fotoaparát připojit i k televizoru.

Další funkce

Přístroj umí snímat série snímků (přibližně jeden za sekundu) a také natáčet videosekvence (patnáct snímků za sekundu v rozlišení 320 × 240 nebo 160 × 120 bodů), ale nezaznamenává zvuk.

Uložené snímky lze přímo ve fotoaparátu zmenšovat či převádět do šedé škály či do sépiových odstínů (v těchto případech je původní snímek zachován a na kartu se uloží upravená kopie) a také otáčet (o 90 stupňů doprava nebo doleva). **-ihe**

Barevné klání

Pro spoustu lidí je při výběru zboží rozhodujícím kritériem cena a nejinak je tomu u počítačových uživatelů. Ne vždy je pořízení nejlevnějších výrobků ta správná volba, ale v silně konkurenčním prostředí lze i za nízké ceny získat kvalitní produkt. Podívali jsme se na tři levné inkoustové tiskárny, abychom zjistili, jakou kvalitu tisku nabízejí.

Původně jsme měli jako cenový strop stanovenu hodnotu 3000 Kč s DPH, ten se nám však v jednom případě „podařilo“ překročit. I v této cenové hladině je mezi barevnými inkoustovými tiskárnami z čeho vybírat – jen firma Hewlett-Packard nabízí za cenu do 3000 Kč tři levné modely. S levnými inkoustovými tiskárnami přichází na trh i společnost Canon, v době konání testu však tyto nové tiskárny nebyly zatím k dispozici. Zaměřili jsme se na modely Epson Stylus C42SX (2279 Kč s DPH), HP Deskjet 3820c (2860 Kč s DPH) a na tiskárnu Lexmark Z45se, která s cenou 3152 Kč s DPH náš původně stanovený cenový limit překročila.

Na závěr, mimo tento test, se ještě podíváme na jednu velmi zajímavou přenosnou inkoustovou tiskárnu. Jedná se o model Canon i70, který ocení všichni uživatelé, kteří potřebují vytvářet barevné výtisky mimo domov či kancelář.

Společné rysy

Všechny testované tiskárny mají kromě nízké ceny společné i některé další parametry. Všechny jsou určeny pro tisk na formát A4 a k tisku používají dvě inkoustové náplně. V jedné je černý inkoust a v druhé nádobce jsou obsaženy tři barvy: žlutá, purpurová a azurová. Pro připojení tiskáren se používá buď modernější rozhraní USB, nebo rozhraní paralelní. Mezi testovanými modely využívá paralelní port tiskárna Epson (za podobnou cenu je tento model dostupný i s rozhraním USB). Tiskárnu Lexmark připojíte k počí-

tači prostřednictvím rozhraní USB a testovaný model HP nabízí obě rozhraní – jak USB, tak paralelní. Naprosto bezproblémová je u všech tiskáren instalace ovladačů z přiložených CD a na všechny modely se vztahuje dvouletá záruční lhůta.

U levných tiskáren nelze očekávat, že budou oslňovat vysokou rychlostí tisku; ani při tisku fotografií nemůžete na tyto modely

Z trojice recenzovaných levných tiskáren je pouze model HP Deskjet 3820c vybaven jak rozhraním USB, tak rozhraním paralelním. Tiskárna Epson využívá rozhraní paralelní a tiskárna Lexmark nabízí rozhraní USB.

klást vysoké nároky. Pro uživatele požadující vysokou rychlost tisku nebo fotografickou kvalitu tyto tiskárny určeny nejsou. Avšak pro běžné domácí použití budou tyto tiskárny naprosto dostatečné.

U inkoustových tiskáren také platí, že nízké pořizovací náklady jsou vyváženy dražším provozem. Právě levné totiž nejsou nové inkoustové náplně, s cenou pod 1000 Kč u originálních náplní do tiskáren nepočítejte (ceny se liší podle výrobce a podle objemu inkoustu v nádobkách). U černobílého tisku s novou náplní vystačíte cca na 500 výtisků, u barevného tisku s jednou náplní většinou vytisknete 200 až 300 výtisků.

To, na kolik vás tisk přijde, zjistíte velmi jednoduše – z ceny nové kartridže a z údaje výrobce o tom, kolik výtisků je kartridž schopná potisknout. Při tisku na formát A4 černou barvou se uvádí 5% pokrytí a při barevném tisku se udává 15% pokrytí. 5 % je průměrné pokrytí stránky inkoustem při tisku textových dokumentů; 15 % je průměrné pokrytí stránky při tisku barevné obchodní grafiky – např. textu s grafy. Při tisku fotografií je spotřeba inkoustu

Všechny tiskárny v testu obsahují dva zásobníky pro inkoustové náplně – v jednom je černá barva a v druhém barvy žlutá, azurová a purpurová.

pochopitelně podstatně vyšší. Uvedená kalkulace nezahrnuje cenu papíru ani náklady na elektrickou energii.

Kvalita tisku a rozlišení tiskárny

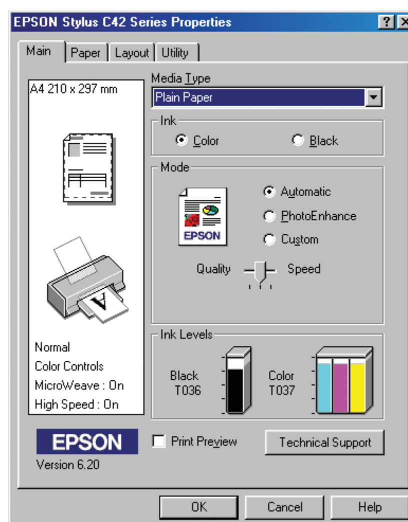
Kvalita tisku inkoustových tiskáren se stále zlepšuje, a to platí i u těch nejlevnějších modelů. Tisk textu na běžný kancelářský papír v normální kvalitě má výbornou kvalitu, na výtiscích fotografií i s použitím hladkých papírů, speciálně určených pro tisk fotografií, jsou však znát nedostatky. Barevné podání není dokonale věrné a nesrovnalosti jsou patrné také na ostrosti výtisků. Avšak pro méně náročné uživatele, kteří se nebudou zaměřovat na tisk fotografií, je kvalita výtisků velmi dobrá.

Kvalita tisku souvisí s rozlišením tiskárny. Údaj o rozlišení tiskárny vás informuje o tom, kolik tiskových bodů dokáže tiskárna umístit na jeden palec (1 palec = 2,54 cm). Z anglického dot per inch (počet bodů na palec) pochází označení pro jednotku rozlišení – dpi. Čím je rozlišení vyšší, tím kvalitnější tisk lze předpokládat. I levné tiskárny mají dobré rozlišení – např. tiskárna HP Deskjet 3820c má za přispění softwarového vylepšení maximální rozlišení tisku 4800 × 1200 dpi.

Rychlost tisku

Kromě kvality tisku je u tiskáren dalším důležitým parametrem rychlost tisku. Nikdo nechce na vytištění zadané úlohy čekat příliš dlouho. Od těchto levných tiskáren nelze očekávat závratnou rychlost, ale i mezi nimi se najdou modely, které své konkurenty předčí. Výrobci v kolonce „rychlost tisku“ udávají maximálně dosažitelné hodnoty, tzn. rychlosti tisku v nejrychlejším, a tedy nejméně kvalitním režimu, někdy také označovaném jako úsporný nebo konceptní. Při testech tiskáren se zaměřujeme na zjištění rychlosti tisku ve třech odlišných úlohách. Na běžný kancelářský papír formátu A4 tiskneme z programu Word v normální kvalitě 10stránkový textový dokument s grafickým logem. Druhou úlohou je tisk v maximální kvalitě pěti stran grafického dokumentu z programu StarOffice – opět na kancelářský papír A4. Posledním úkolem, kterým jsme testované tiskárny „potrápili“, byl tisk fotografie formátu A4 z programu Adobe Photoshop na lesklý fotografický papír.

Tisk textového dokumentu probíhal u všech tiskáren s výjimkou Epsonu poměrně svižně, při tisku grafiky a fotografie jsme však v rychlosti tisku zaznamenali výrazné rozdíly.

I když ovladač tiskárny Epson s vámi komunikuje v angličtině, nabízí díky přehlednému rozhraní snadné nastavení tiskových parametrů.

Epson Stylus C42SX

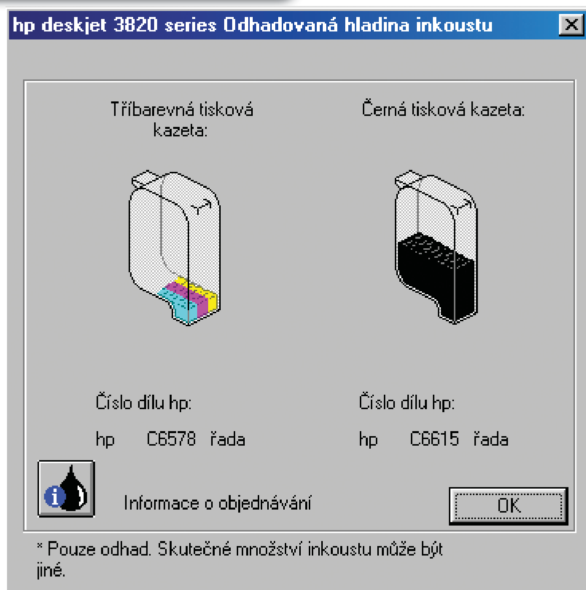
Nejlevnější tiskárnou v testu je s cenou 2279 Kč s DPH tiskárna Epson. K počítači se připojuje přes paralelní rozhraní, paralelní kabel však v balení spolu s tiskárnou není. Instalace ovladačů z přiloženého CD je snadná, ale ovladač není lokalizován do českého jazyka.

Tiskárna tiskne v maximálním rozlišení 1440 × 720 dpi, kvalita výtisků je dobrá, ale výstupy z oceněné tiskárny HP jsou kvalitnější. Rychlost při tisku 10stránkového textového dokumentu (9:57 min.) byla z testovaných tiskáren nejnižší, při rychlosti tisku pěti stran grafiky jsme naměřili podobný výsledek jako u tiskárny Lexmark, která je téměř o 900 Kč dražší. Fotografie byla vytištěna za 18:50 min. To sice není ve srovnání s tiskárnou HP (5:34 min.) nijak závratný výsledek, ale tiskárna Lexmark se s touto úlohou potýkala 32:54 min.

Klady a zápory (Epson)

+ nízká cena
– nízká rychlost tisku
– ovladač není lokalizován do českého jazyka

Ukazatel stavu inkoustu v náplních u tiskárny HP.

HP Deskjet 3820c

Za předvedený výkon v testech si titul Tip PPK plně zaslouží tiskárna HP Deskjet 3820c, kterou pořídíte za 2860 Kč s DPH. K počítači ji lze připojit prostřednictvím rozhraní USB nebo prostřednictvím rozhraní paralelního. V balení spolu s tiskárnou je USB kabel a CD s ovladači. Ovladač tiskárny stejně jako u tiskárny Lexmark komunikuje s uživatelem v češtině. Oproti tiskárnám Epson a Lexmark je u tiskáren HP odlišně řešen podavač papíru. Papíry se zakládají naležato do šuplíku v přední části tiskárny – modely Epson a Lexmark mají zásobník papíru situován nastojato. Ve všech případech se jedná o sklopné podavače papíru, takže tiskárny v době nečinnosti nezabírají příliš mnoho místa. Všechny testy vykonal testovaný model od HP s přehledem nejrychleji (na rychlosti tisku se jistě pozitivně podepsala 2MB paměť tiskárny) a také kvalitu výstupů jsme ohodnotili jako nejlepší.

Klady a zápory (HP)

+ rychlost tisku
+ kvalita tisku
+ český ovladač

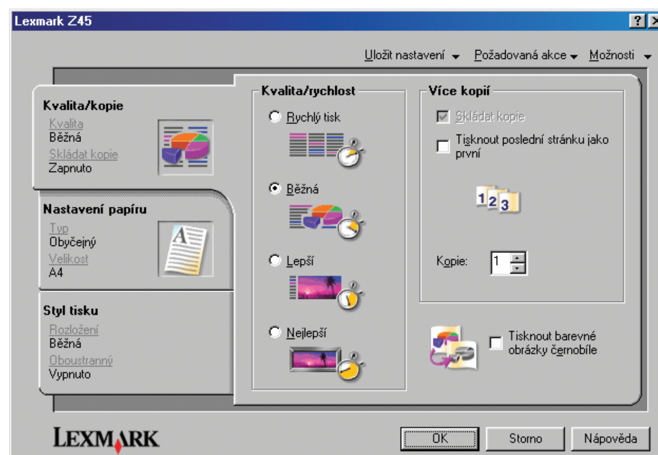
Lexmark Z45se

Nejdražší tiskárnou v testu je s cenou 3152 Kč včetně DPH model Lexmark Z45se. K počítači se připojuje přes rozhraní USB a oproti oběma předchozím tiskárnám je pro napájení použit externí zdroj. Instalace z CD proběhla velmi snadno, navíc po instalaci ovladačů z CD není třeba počítač restartovat a tiskárna je připravena k činnosti. Stejně jako u tiskárny Epson je podavač na sto listů papíru umístěn v horní části tiskárny a papíry se do něj zakládají nastojato. Výtisky vyjíždějí z tiskárny zepředu. Ovladač tiskárny komunikuje s uživatelem česky a je velmi přehledný a snadno použitelný. Tiskárna tiskne v maximálním rozlišení 2400 × 1200 dpi, ovšem zejména v testech tisku grafiky a fotografie je rychlost tisku dosti pomalá. Naopak velmi svižně se tato tiskárna vypořádala s vytištěním 10stránkového textového dokumentu. Výborná je zejména kvalita textového výstupu.

Klady a zápory (Lexmark)

+ český ovladač
– nízká rychlost tisku

Tiskárna Lexmark má velmi přívětivé rozhraní ovladače.

	Epson Stylus C42SX	HP Deskjet 3820c	Lexmark Z45se
Cena s DPH	2279 Kč	2860 Kč	3152 Kč
Poskytl	Epson	Hewlett-Packard, s. r. o.	CEEmark CS Czech, s. r. o.
WWW adresa	www.epson.cz	www.hp.cz	www.lexmark.cz
Technické údaje			
Rozhraní pro připojení k PC	Paralelní	USB, paralelní	USB
V balení kabel pro připojení k PC	ne	USB	USB
Maximální rozlišení (dpi)	1440 x 720	4800 x 1200	2400 x 1200
Udávaná max. rychlost čb/barevného tisku (str./min.)	11/5,5	12/3	15/8
Kapacita vstupního zásobníku papíru	100 listů	100 listů	100 listů
Rozměry (mm)	424 x 229 x 172	445 x 380 x 197	445 x 245,5 x 186
Hmotnost (kg)	2,8	5,5	2,6
Záruka	2 roky	2 roky	2 roky
Naměřené hodnoty			
Čas tisku 10 stran A4 textu s logem	9:57 min.	3:02 min.	3:07 min.
Čas tisku 5 stran A4 grafického dokumentu	36:13 min.	16:11 min.	35:02 min.
Čas tisku fotografie A4	18:50 min.	5:34 min.	32:54 min.

Canon i70

Zajímavou kategorií jsou přenosné tiskárny. Canon i70 na první pohled zaujme nejen malými rozměry (315 × 175 × 51 mm) a hmotností (1,8 kg), ale i hezkým designem. K počítači se připojuje prostřednictvím rozhraní USB, vedle něj je i senzor IrDA pro bezdrátovou komunikaci s počítačem nebo s osobním organizérem. Tato tiskárna pracuje v maximálním rozlišení 4800 × 1200 dpi a při tisku se na papír nanášejí kapky o objemu pouhých pět pikolitrů. Na kvalitě výtisků je to znát: u textu jsou velmi přesně vykreslena i písmenka s drobným fontem, velmi dobrou ostrost tisku oceníte také u grafiky a u fotografií. Rychlost tisku je velmi dobrá: 10stránkový dokument jsme vytiskli za 2:42 min., pět stran grafiky tiskárna zvládla za 12:22 min. a tisk fotografie trval 4:34 min. S tiskárnou se nedodává USB kabel, na CD jsou ovladače v české verzi. Cena této tiskárny, ke které můžete dokoupit i externí akumulátor, je 9990 Kč s DPH.

TS Němčina pro malé školáky

Německo je naším sousedem a tímto jazykem hovoří velký počet lidí. Cédéčko, které podporuje výuku němčiny a které je určeno pro děti ve věku od 7 do 12 let, vám představíme v tomto článku.

Požadavky na počítač:MS Windows 95 98 ME 2000 XP CZ, Pentium 100 MHz, 16 MB RAM, grafická karta podporující 16bitové zobrazení (hi color – 65 535 barev), myš, zvuková karta, CD-ROM mechanika.
Orientační cena: 630 Kč včetně DPH.

+ není nutná instalace
+ jednoduché ovládání

TS Němčina pro malé školáky

Firmy, které připravují výuková cédéčka, obvykle vytvoří jeden ovládací program a pro něj připravují různá data. Pro uživatele má tento postup několik výhod: Osvojí-li si práci s ovládacím programem na jednom cédéčku, plynule přejdou k CD. Další výhodou je cena: náklady na vývoj programu se rozpustí do více vydaných titulů.

Pro psaní recenzí je však tento způsob nevýhodný. Pokud v jednom časopisu představíte program pro výuku angličtiny a brzy za ním program pro výuku němčiny od stejné firmy, jsou obě recenze podobné.

Zaměření produktu

Toto cédéčko ocení především ti, kteří se s němčinou teprve seznamují. Cédéčko je určeno jako doplněk výuky němčiny na prvním stupni ZŠ. Cédéčko je v souladu s učebnicemi Nová němčina 1 – 1. část, Němčina pro 4. ročník ZŠ – Maroušková, Wer? Wie? Was? 1 a Das Deutschmobil 1. Při výuce můžete používat slovní zásobu ze všech učebnic nebo nastavit slovní zásobu pouze jedné vybrané učebnice.

Výuka

Po vložení do počítače se automaticky spouští úvodní program. Ten nabízí dvě možnosti: instalaci programu na pevný disk nebo jeho spuštění přímo z cédéčka.

V obou případech máte na výběr z devíti programů: *Slovíčka (dvojice), Slovíčka (psaná forma), Porozumění textu, Gramatika, Tematické okruhy, Tisk testů – slovíčka, Tisk testů – gramatika, Trénink výslovnosti – slova a Trénink výslovnosti – věty.*

V programu *Slovíčka – dvojice* spojujete dvojice slovíček. Každé spojení je třeba potvrdit kliknutím na tlačítko OK.

V programu *Slovíčka – psaná forma* máte k zobrazenému slovíčku najít správný německý překlad. Zvolíte-li test, můžete počet slovíček nastavit podle potřeby.

V části *Porozumění textu* si můžete vybrat, zda chcete pracovat s mluveným, nebo s psaným textem. Na výběr je šestnáct témat. Každé z nich obsahuje několik obrázků. Máte vybrat obrázek vztahující se k zobrazenému (čtenému) textu.

V části *Gramatika* můžete vyzkoušet test, procvičování samostatné části a procvičování – výběr z více částí. Jednotlivé gramatické jevy procvičujete tak, že doplňujete větu, která je zobrazena v horní části obrazovky.

Část *Tematické okruhy* se skládá ze tří dílů, nazvaných Výuka, Přiřazování slov a Přiřazování ze seznamu. Celá část je připravena tak, aby si uživatel spojil procvičovaná slovíčka s jejich výslovností i s jejich obrázkem.

Pro učitele a rodiče

Tisk testů a Trénink výslovnosti jsou moduly, které umožňují učiteli připravit se na výuku nebo rodičům připravit cvičení pro jejich potomky. Pomocí tiskových modulů můžete sestavit různé testy a vytisknout je.

Závěr

Za jednoduché ovládání a grafické zpracování programu mu udělujeme Tip PPK 6/2003.

-azi

Bezpečnost nade vše

Pět úspěšných luštitelů křížovky se tentokrát může těšit na antivirový program F-Secure AntiVirus, který do soutěže věnuje společnost AEC Data Security.

Pět úspěšných luštitelů křížovky se tentokrát může těšit na antivirový program F-Secure AntiVirus, který do soutěže věnuje společnost AEC Data Security.

Antivirové programy z produkce F-Secure... (dokončení v tajence).

Společnost AEC Data Security působí na českém trhu již déle než jedenáct let. Je známa především jako poskytovatel služeb a producent softwaru, který souvisí s bezpečností počítačových dat (především jde o antivirovou ochranu na všech úrovních, ale i o šifrování, elektronický podpis, bezpečnostní analýzy apod.).

Kontakt:
AEC, spol. s r. o.
Bayerova 799/30
602 00 Brno
Tel.: 541 235 466
Fax: 541 235 038
E-mail: info@aec.cz
WWW: www.aec.cz

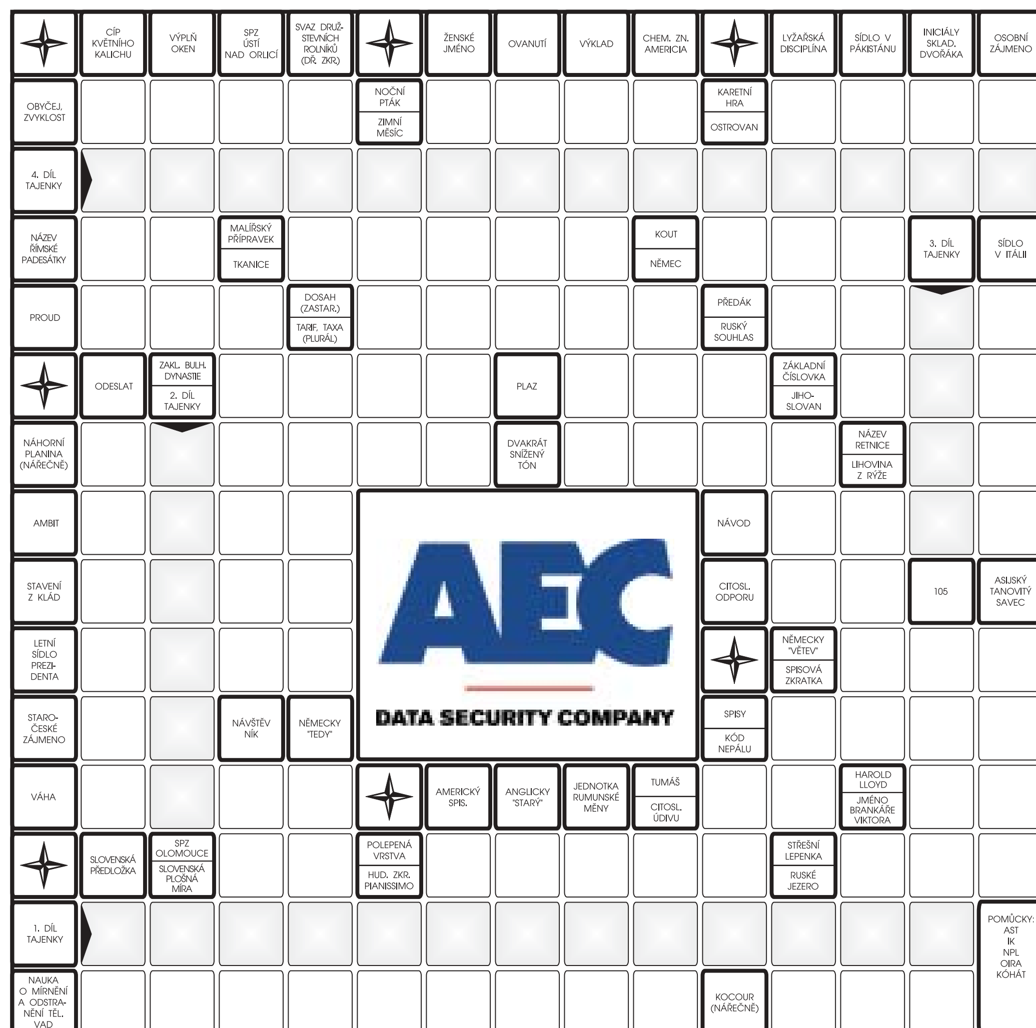
Dnešní otázka:

Jak se jmenuje letošní konference věnovaná informační a komunikační bezpečnosti, kterou AEC Data Security Company pořádá ve spolupráci s vydavatelstvím Vogel Burda Communications?
a) Bezpečná data.
b) Svět počítačových virů.
c) Security 2003.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 14. dubna 2003** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **AEC** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, P. O. Box 77, 186 21 Praha 8**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka06.ppk@vogel.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců zveřejníme v **PPK č. 9/2003**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat také formou **SMS zprávy** na číslo **728 367 037**.

Adresu, text tajenky a odpověď na otázku oddělte prosím hvězdičkou.

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 3/2003** zní:

Dvojcédéčko Hráčův ráj: České hry vám přináší více než 170 her (odpověď c).

Tajenka křížovky z **PPK č. 3/2003** zní:

S českým vtipem a skvělou hratelností!

Ceny od společnosti Špidla Data Processing vyhrávají: Ondřej Kyzlik z Blanska, Kamila Panašová z Bohumína, Miroslava Ottová z Hýsel, Romana Hasalová z Hodonína, Lukáš Jech ze Smiřic, Stanislav Havran z Valašského Meziříčí, Dušan Slavík z Prahy 10, Jan Tuna z Českého Krumlova, Andrea Svobodová z Hradce Králové, Miroslav Procházka z Hlízova, Jaromír Bucek z Horní Bučice, Jiří Stránský z Uherských Janovic, Jan Adamec ze Žamberka, Ladislav Hynek z Vamberka, Miroslav Stodůlka z Lokte, Miroslav Hamerlík z Třebíče, Zdeněk Macháček z Brna, Tomáš Ptáček z Kunovic, Dagmar Spitzerová ze Sezemic, David Habáň z Přerova, František Roček z Lipnice nad Sázavou, Jaroslav Šedý z Olomouce, Štefan Hupka z Prahy 12, Ludmila Petráková z Rudné a Helena Frčková z Prachatic. Gratulujeme!

Tabulky v OpenOffice Calc

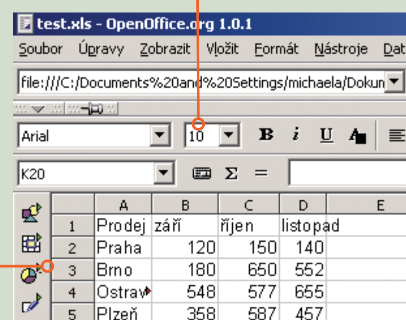
V minulém čísle PPK jsme vám představili textový editor Writer z balíku programů OpenOffice, které jste našli na našem redakčním PPK CD č. 5. V tomto čísle vám představíme program Calc, který slouží k tvorbě a upravování tabulek.

Formátování tabulky

Klikněte na ikonu rychlého spuštění v tzv. systémové liště (vedle hodin) a poté v okně **Šablony a dokumenty** na položku **Tabulka**. Tím se otevře tabulkový kalkulátor, velmi podobný programu od Microsoftu. Jednotlivý dokument se nazývá sešit a skládá se z listů (záložky dole v okně). List se skládá z buněk, které jsou označeny písmenem (pozice na řádku) a číslem (pozice ve sloupci). Nejprve vepište údaje do jednotlivých buněk v tabulce. Můžete vpisovat přímo do buňky nebo do ní pouze klikněte a údaje vepište do řádku nahoře nad tabulkou. Do buňky můžete vkládat text nebo číselné údaje.

Nyní označte text v buňce nebo v několika buňkách a z nástrojové lišty nahoře v okně vyberte druh písma, velikost a barvu. Zvolte také, zda má být text kurzivní, podtržený, nebo tučný. Dále můžete pomocí dalších tlačítek zvolit, zda má být text zarovnán vlevo, vpravo, nebo na střed.

2. Zde si vyberte typ písma a velikost.

1. Označte text v buňce nebo několik buněk najednou.

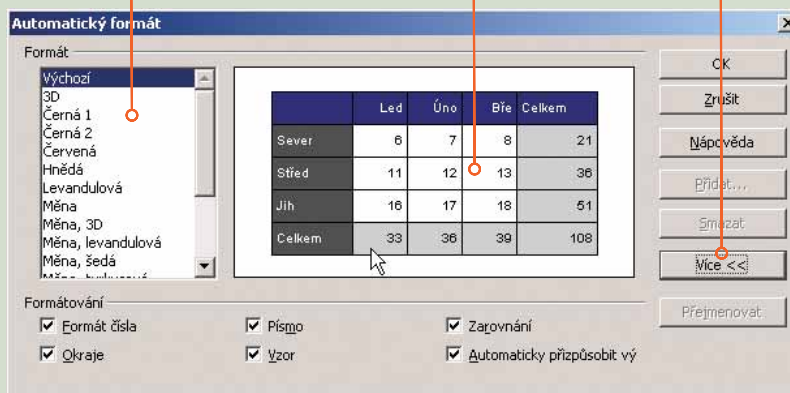
Automatický formát

Pro rychlé formátování celé tabulky můžete využít funkci Automatické formátování. Označte celou vytvořenou tabulku (klikněte do jedné rohové buňky a táhněte myší, dokud se nezabarví všechny buňky, z nichž se tabulka skládá). Nyní klikněte na položku **Formát** v hlavní nabídce a vyberte další položku **Automatický formát**. Tím se otevře stejnojmenné okénko. Zde najdete vlevo seznam všech předdefinovaných tabulek a uprostřed náhled, jak bude tabulka vypadat. Klikněte na tlačítko **Více** a otevře se nabídka dalších možností. Automatický formát tabulky totiž zahrnuje několik kroků najednou – naráz je upraven formát textu, zarovnání apod. Pokud kliknete na tlačítko **Více**, zobrazí se několik zaškrtnutých položek. Pokud zaškrtnutí zrušíte, můžete v náhledu tabulky pozorovat, jak se jednotlivé změny projeví na vzhledu tabulky. Takto upravený nový styl si můžete uložit pro příští použití. Klikněte na tlačítko **Přejmenovat** a do dalšího okénka vepište název vlastního stylu. Nakonec výběr stylu tabulky potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**.

Vyberte si druh tabulky.

Zde vidíte náhled tabulky.

Pokud chcete ještě ovlivnit vzhled tabulky, klikněte na tlačítko Více.

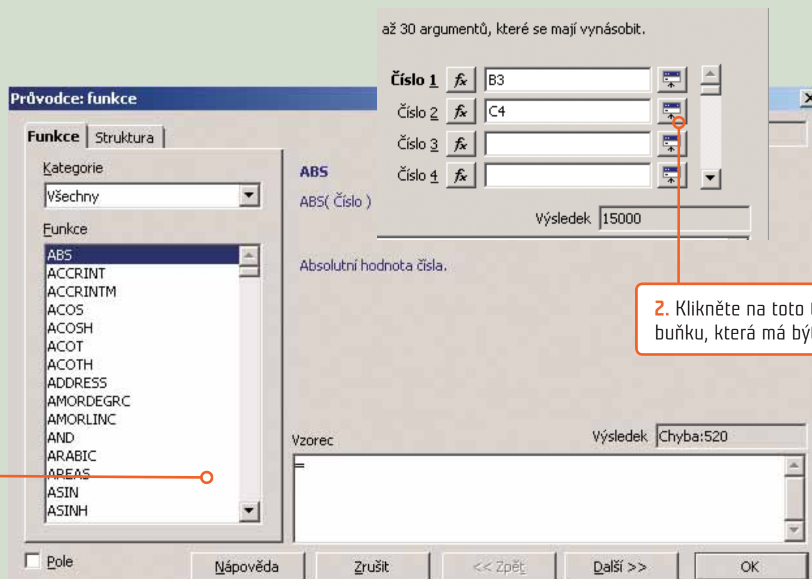

Zadávání vzorců

Buňky mohou obsahovat také vzorce pro výpočty. Tyto buňky jsou propojeny s dalšími buňkami v tabulce, takže výpočty jsou vždy aktuální. Jak takový vzorec vytvořit a vložit do buňky? Nejprve klikněte do buňky, do které chcete vzorec vložit a ve které bude také zobrazen výsledek celé operace. Vedle hlavního řádku pro zadávání dat najdete několik tlačítek. Klikněte na první tlačítko **Průvodce: funkce**. Tím se otevře stejnojmenné okénko. Ze seznamu si vyberte funkci, kterou chcete do vzorce vložit. Ze seznamu **Kategorie** si vybíráte, zda chcete zobrazit všechny funkce, nebo pouze funkce z některé kategorie (např. matematické, statistické atd.). Vpravo v okně se zobrazí popis této funkce. Klikněte na tlačítko **Další**. Nyní je třeba označit ty buňky, které mají ve vzorci

figurovat – je tedy třeba vybrat jednotlivé členy vzorce. Vpravo v okénku vidíte seznam položek Číslo 1 až Číslo X. Do volných políček vedle těchto položek můžete ručně vepsat jednotlivé buňky, které mají být součástí vzorce (např. zadáváte-li vzorec pro součin buňky A2 a B6, musíte nejprve vepsat název první buňky a poté název druhé). To je však v rozsáhlejších tabulkách velmi pracné a hlavně se můžete snadno splést. Proto klikněte na tlačítko, které je vedle volného políčka. Tím se celé okénko zmenší pouze do jednoho řádku a vy kliknutím označte tu buňku, která má být součástí vzorce. Poté klikněte znovu na tlačítko v řádku **Průvodce**. Můžete si všimnout, že pozice označené buňky se vložila do volného řádku u položky Číslo 1. Tak pokračujte do té doby, než jsou vloženy pozice všech buněk, které mají být součástí vzorce. Pokud přepnete do karty **Struktura** v tomto okénku, můžete si prohlédnout, jak bude váš vzorec vypadat.

Klikněte na tlačítko Průvodce: funkce.

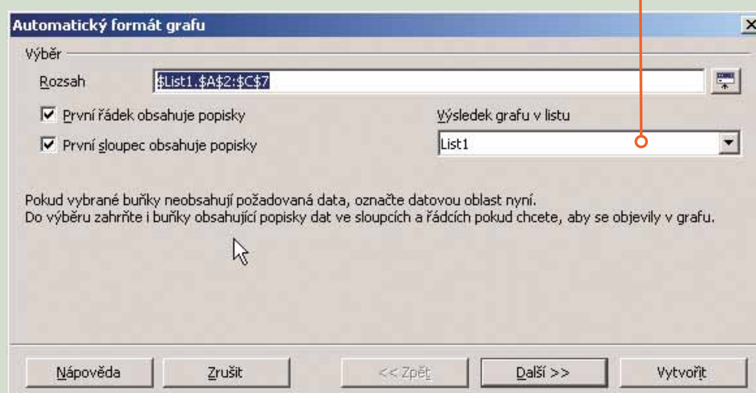
1. Klikněte na funkci, kterou chcete vložit.

2. Klikněte na toto tlačítko a poté na buňku, která má být součástí funkce.

Vkládání grafů

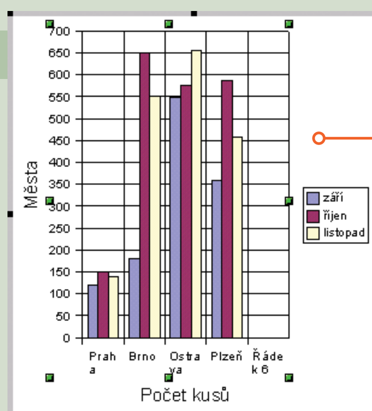
Některé tabulky je vhodné doprovodit pro lepší názornost grafem. My vám ukážeme, jak vytvořit graf v programu Calc. Je to velmi jednoduché. Klikněte na nabídku **Vložit** a poté na položku **Graf**. Otevře se průvodce vytvářením grafu a otevře se první okénko **Automatický formát grafu**. Zároveň se také označí v listě aktuální tabulka, kterou jste vytvořili, a v okénku budou v řádku **Rozsah** zadány souřadnice této tabulky (tedy hraniční buňky této tabulky). V rozbalovacím seznamu **Výsledek grafu...** vyberte list ze sešitu, do kterého chcete graf uložit. Poté klikněte na tlačítko **Další**. V dalším okénku zvolte typ grafu – můžete zvolit graf sloupcový, koláčový nebo jiný. Klikněte opět na tlačítko **Další**. V dalších okénkách graf ještě patřičně „vyladíte". Určíte si např. popisky jednotlivých os a celého grafu a také to, z které strany má začínat datová řada: zda má být v řádcích, nebo v sloupcích. Pokud jste s grafem již spokojeni, klikněte na tlačítko **Vytvořit**.

Zvolte, na který list má být graf vložen.

Úprava grafu

Graf se vloží na místo, které jste dříve označili. Graf se vloží např. jako obrázek do textového dokumentu a tak s ním můžete také nakládat. Pokud na graf kliknete, označí se jeho hraniční body a vy celým grafem můžete táhnout a vložit jej na jiné místo. Kliknete-li na popisky grafu, pak je můžete znovu upravovat (vepsat nový text, obrátit směr písma). Kliknete-li na hraniční body grafu a zatáhnete-li za ně, pak se graf (nebo celý obrázek s grafem včetně popisků apod.) buď zvětší, nebo změní pouze svoji výšku či šířku.

Zatažením za hraniční body obrázku lze upravovat jeho velikost.

-mia

OpenOffice.org Draw – obrázky snadno a rychle

Na minulém redakčním CD jste v rubrice **Programy/Bonus** nalezli sadu programů OpenOffice.org. Dnes vám představíme program *OpenOffice.org Draw*, který slouží k vytváření a úpravě obrázků nebo fotografií.

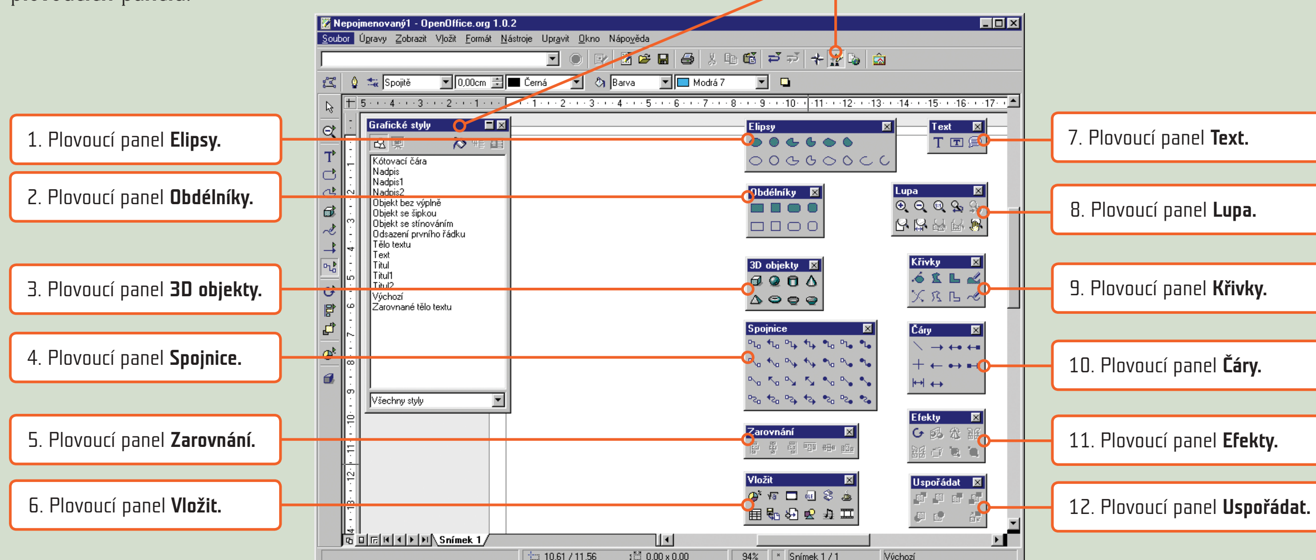
Hlavní funkce programu

Pomocí programu OpenOffice.org Draw můžete nejen tvořit jednoduché kresby, ale pomocí mnoha nástrojů také vytvářet složitější obrázky nebo 3D objekty, tvořit a publikovat vektorovou grafiku, spravovat organizační grafy či exportovat vytvořenou grafiku do formátů vhodných pro publikování na webových stránkách.

Plovoucí panely poznáte podle malého trojúhelníku, který ikonu částečně překrývá, a otevřete je kliknutím levým tlačítkem myši a jeho přidržením, dokud se neobjeví příslušný plovoucí panel. Přetažením pomocí myši pak můžete plovoucí panel umístit na libovolné místo na pracovní ploše.

Okno programu

V levé části okna programu je umístěn *hlavní panel nástrojů*, který obsahuje několik plovoucích panelů.

Kreslení

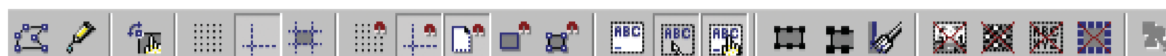
Kreslicí program *OpenOffice.org Draw* poskytuje mnoho funkcí pro vytváření vektorové grafiky. V následujících odstavcích vás pomocí jednoduchého příkladu seznámíme s nejčastěji používanými funkcemi. Nový dokument otevřete zadáním příkazů **Soubor -> Nový -> Kresba**.

1. Klikněte na ikonu **Elipsa** a držte stisknuté levé tlačítko myši, dokud se neobjeví plovoucí panel. Plovoucí panel obsahuje nástroje pro kreslení elipsy, kruhu, eliptické a kruhové výseče, eliptické a kruhové úseče, nevyplněné elipsy a kruhu, nevyplněné eliptické a kruhové výseče, nevyplněné eliptické a kruhové úseče a eliptického a kruhového oblouku.

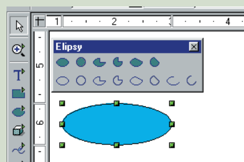
Klikněte na ikonu elipsy na plovoucím panelu a ukazatel myši se změní na křížek s malým kolečkem.

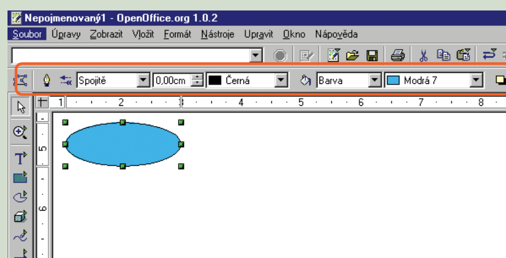
Pomocí příkazu **Zobrazit -> Panely** si můžete zapnout také **Panel voleb**, který se zobrazí ve spodní části hlavního okna.

2. Nakreslete elipsu, která bude mít přednastavené vlastnosti – modrou výplň a tenkou černou čáru jako ohraničení. Úchytky ve tvaru malého zeleného čtverečku slouží ke změně velikosti objektu. Tažením myší za některou z úchytek změňte velikost elipsy.

3. Přednastavené vlastnosti objektu (barvu a styl výplně, barvu a šířku ohraničení apod.) můžete měnit pomocí rozbalovacích seznamů na panelu objektů v horní části okna programu. Zkuste změnit některé vlastnosti vytvořené elipsy.

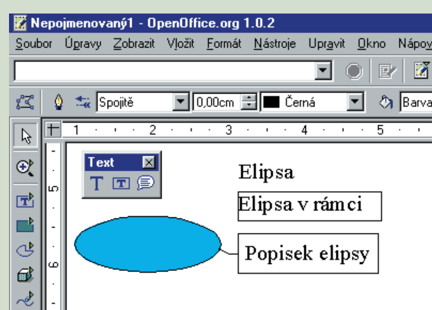

panel objektů

Kliknutím na ikonu nástroje jej označíte pro ***jedno použití***. Jestliže chcete nakreslit více stejných objektů, dvakrát klikněte na příslušný nástroj, který bude aktivní do té doby, než kliknete na nástroj jiný.

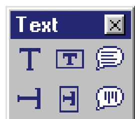
Vkládání textu

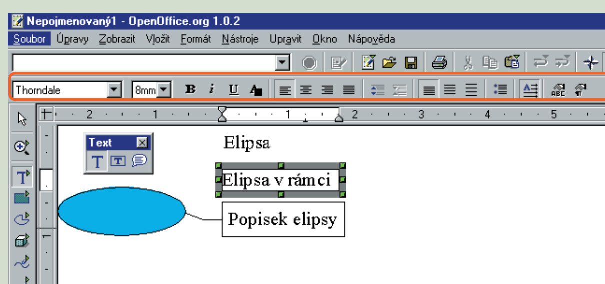
Text můžete do vytvořeného obrázku nebo jen do jednoho objektu vložit několika způsoby - jako běžný text v textovém dokumentu nebo jako grafický objekt, se kterým lze dále pracovat jako s jiným grafickým objektem (otáčet jej, měnit jeho velikost apod.). Text lze také vložit jako legendu k objektu již existujícímu.

1. Klikněte na ikonu **Text** a držte stisknuté levé tlačítko myši, dokud se neobjeví plovoucí panel. Panel obsahuje nástroje pro vkládání běžného textu, textu přizpůsobeného rozměru rámce a pro vkládání textové legendy (*bubliny*).

Jestliže pomocí dialogového okna **Nástroje -> Volby -> Jazyková nastavení -> Jazyky** aktivujete podporu pro asijské jazyky, uvidíte v plovoucím panelu Text i další ikony pro zadávání svislého textu.

panel textu

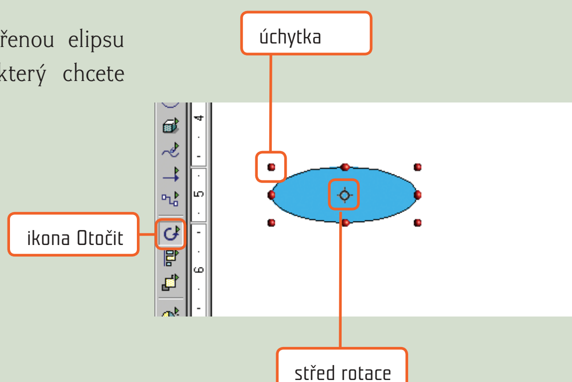
2. Zvolte postupně všechny druhy textu a vyzkoušejte si různé možnosti jeho úprav. Dvojím kliknutím na text se vrátíte do režimu úprav textu. Zároveň se v horní části okna programu změní panel objektů na panel textu.

Rotace objektů

Kliknete-li na objekt, máte k dispozici tzv. rozšiřovací úchyty, pomocí kterých můžete měnit velikost objektu. Přetažením pomocí myši můžete objekt umístit na jiné místo v kresbě.

1. Kliknutím označte vytvořenou elipsu nebo jiný libovolný objekt, který chcete otočit.

2. Klikněte na ikonu **Otočit**, kterou najdete na hlavním panelu v části **Efekty**. Úchytky objektu se změní ze zelených čtverečků na červené kroužky. Umístíte-li nyní ukazatel myši nad některou z úchytek, změní se jeho ikona na symbol rotace.

3. Uprostřed objektu se nachází ***střed rotace***, který lze přesunout myší na jinou pozici. Jestliže budete táhnout myší za jednu z rohových úchytek, objekt bude rotovat kolem zadaného středu rotace. Tažením za středové úchytky se pak objekt zkosí (zdeformuje) podél protilehlé osy.

-vrba

Jak získat certifikát

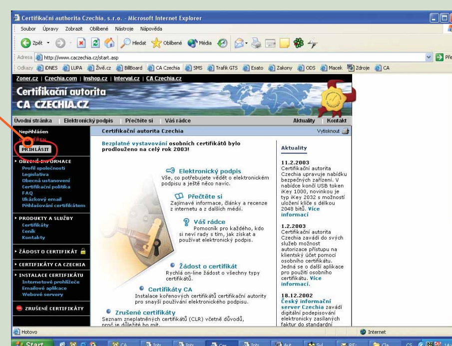
Co je elektronický podpis, přesněji digitální, to již víme. Nyní si tedy řekneme, jak ho získat u konkrétní certifikační autority.

Zřízení účtu

O vystavení certifikátu si požádáme u Certifikační autority Czechia. Žádost o certifikát je poměrně jednoduchá a rychlá. Podmínkou je však připojení k internetu, protože žádost se podává on-line. Zadejte tedy do prohlížeče adresu ***www.caczechia.cz***. Nejprve je třeba nainstalovat kořenové certifikáty CA Czechia. Najdete je pod odkazem **Certifikáty CA Czechia**. Nainstalujete je pak kliknutím na **Nainstalovat hierarchii certifikátů CA Czechia**. Intalace probíhá automaticky. Aby bylo možné zažádat o osobní certifikát, musíte nejprve založit klienský účet pro správu certifikátů. V levém sloupci klikněte na tlačítko **Přihlásit** (obr. 1). Otevře se vám stránka pro přihlášení. Ve spodní části stránky je tlačítko **Vytvořit nový účet** (obr. 2). Kliknutím na něj se otevře stránka pro zadání údajů (obr. 3). Vyplnění těchto údajů věnujte pozornost, neboť budou později použity jako zdroj pro údaje v certifikátu. Musí odpovídat údajům v osobním dokladu, tedy zpravidla v občanském průkazu. Pokud chcete korespondenci (smlouvy, e-maily) zasílat na jinou adresu, než která bude uvedena v certifikátu, zrušte volbu *Adresa je shodná s kontaktními údaji* a vyplňte tuto adresu do položek, které se objeví. Nakonec zadejte heslo pro přihlašování k účtu. To si buď zvolíte sami, nebo si ho necháte vytvořit. Po vyplnění pokračujte kliknutím na tlačítko **Pokračovat**.

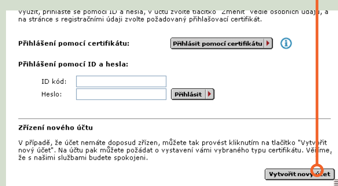
Pokud byly všechny údaje správně zadány, zobrazí se stránka s vašimi přihlašovacími údaji, tedy s ID, které vám bylo přiděleno, a s heslem, které jste si zvolili. ***Tyto údaje si poznamenejte, bez přihlášení k účtu nebudete moci požádat o certifikát ani jej spravovat!*** Při přihlašování není třeba zadávat celé ID, stačí zadat pouze obsažené číslo. Dokončete registraci.

Obr. 1

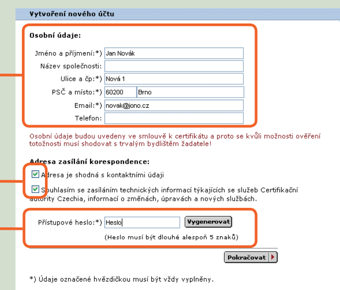
Klikněte na tlačítko **Přihlásit**.

Klikněte na tlačítko **Vytvořit nový účet**.

Obr. 2

Pozorně vyplňte údaje. Klikněte na tlačítko **Pokračovat**.

Obr. 3

Žádost o certifikát

Jestliže jste správně dokončili registraci nebo jste se přihlásili ke svému účtu (obr. 4), objeví se stránka, na které můžete spravovat certifikáty, případně měnit údaje v účtu. V horní a dolní části jsou údaje o účtu. Střední část je vyhrazena pro certifikáty. Zde také najdete tlačítko **Nový certifikát.** Po kliknutí na něj se zobrazí výběr typu certifikátu (obr. 5). Pro začátek si vyberte *Osobní certifikát* tlačítkem **Zažádat o certifikát**. Dostanete se na formulář pro zadávání informací do certifikátu (obr. 6). Jméno a město jsou již předvyplněny z údajů z účtu. Volitelný je kód země a e-mailová adresa (certifikát je propojen s e-mailem). Pokud tedy chcete podpis využívat u více e-mailových adres, musíte si požádat o certifikát pro každou z nich. Dále je třeba vyplnit rodné číslo a číslo osobního dokladu (nejlépe občanského průkazu). Pokud potvrdíte volbu *Povolit export soukromého klíče*, můžete později nainstalovaný certifikát exportovat včetně soukromého klíče a přenést jej na jiný počítač, případně použít jako zálohu. Při potvrzení volby *Silná ochrana soukromého klíče* bude systém informovat o každé manipulaci s klíčem, tedy např. při podepisování. Při generování klíče se objeví dialogové okno, ve kterém můžete zvolit úroveň zabezpečení klíče. Zvláště pokud je povolen export soukromého klíče, nastavte nejvyšší úroveň zabezpečení – při každé manipulaci s klíčem pak bude vyžadováno heslo (které si následně zvolíte). Tlačítko **Další možnosti** je určeno pouze pro odborníky, po kliknutí na něj se objeví seznam, ve kterém je možné zvolit zprostředkovatele kryptografických služeb (CSP).

Na závěr je třeba zadat heslo pro zneplatnění certifikátu. Toto heslo budete používat i pro správu certifikátu na uživatelském účtu. Heslo musí obsahovat alespoň jedno velké a jedno malé písmeno, alespoň jednu číslici a musí být dlouhé nejméně osm znaků. Po vyplnění všech položek pokračujte kliknutím na tlačítko **Odeslat**.

Jestliže bylo vše vyplněno správně, objeví se dialogové okno, kterým operační systém upozorní na to, že bude vytvářet žádost o certifikát. Po jeho potvrzení bude žádost vytvořena a odeslána ke zpracování. Pokud jste zadali silnou ochranu klíče, budete muset ještě nastavit úroveň silné ochrany klíče (viz výše).

Po odeslání údajů a vygenerování žádosti se objeví další stránka. Zde si můžete prohlédnout smlouvu. Aby mohl být celý proces žádosti dokončen, musíte smlouvu dvakrát vytisknout. Následně můžete tlačítkem **Dokončit žádost** proces žádosti dokončit. Po dokončení žádosti se vrátíte na účet. Na účtu uvidíte, že žádost byla podána a že se čeká na ověření osobních údajů. To je možné provést dvěma způsoby. Tím prvním je navštívit notáře či matriku a dát podpis úředně ověřit a smlouvu poslat poštou nebo osobně zajít na ověřovací místo Certifikační autority Czechia. To je prozatím pouze v Brně, proto bude převládat první varianta.

Obr. 4

O certifikát zažádáte tlačítkem **Nový certifikát**.

Obr. 5

Výběr typu certifikátu. U vybraného typu certifikátu klikněte na tlačítko **Zažádat o certifikát.**

Obr. 6

Vyplňte zbývající údaje.

Klikněte na tlačítko **Odeslat**.

Vystavení certifikátu a jeho stažení

Až budou všechny osobní údaje ověřeny, bude certifikát vystaven a žadateli bude zaslán e-mail s oznámením. Aby bylo možné vystavený certifikát získat, musíte se opět přihlásit na uživatelský účet. Zde uvidíte u certifikátu tlačítko **Správa** (obr. 7). Kliknutím na toto tlačítko se dostanete na rozhraní, kde si můžete certifikát stáhnout, nainstalovat či jej zneplatnit (obr. 8). Z bezpečnostních důvodů je přístup na toto rozhraní chráněn heslem, a to týmž heslem, které jste zadali pro případné zneplatnění certifikátu. Po přihlášení na správu klikněte na nejjednodušší volbu – tou je **Nainstalovat certifikát**. Tímto způsobem uložíte certifikát přímo na správné místo. Certifikát se automaticky připojí k souvisejícímu soukromému klíči.

Chcete-li si ověřit, zda certifikát je skutečně uložen na správném místě, je třeba zapnout Internet Explorer. V nabídce najdete položku **Nástroje** a v ní **Možnosti internetu**. (obr. 9) V dialogovém okně, které se zobrazí, vyberte záložku **Obsah** a klikněte na tlačítko **Certifikáty**. Pokud instalace certifikátu proběhla správně, bude certifikát umístěn mezi osobní certifikáty (obr. 10) .

Jestliže je vše v pořádku a všechny certifikáty jsou správně nainstalovány, můžete začít používat svůj osobní certifikát. Nesmíte však zapomenout získat také seznam zneplatněných certifikátů (CRL).

Najdete ho pod odkazem **Zrušené certifikáty**. CRL si pak musíte stáhnout na počítač jako soubor. Instalaci provedete tak, že pravým tlačítkem kliknete na soubor s CRL a vyberete položku **Nainstalovat seznam CRL**. Příště si povíme, jak používat certifikáty v e-mailových programech.

Marian Němec

Obr. 7

Pro stažení certifikátu klikněte na tlačítko **Správa**.

Obr. 8

Rozhraní pro správu certifikátu u CA Czechia.

Obr. 9

Klikněte na toto tlačítko.

Prostřednictvím Internet Exploreru se dostanete na správu certifikátu v počítači.

Obr. 10 Správně nainstalovaný certifikát.

WinGrab – co máte na obrazovce?

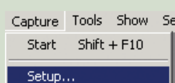
Program najdete na PPK CD 4/2003

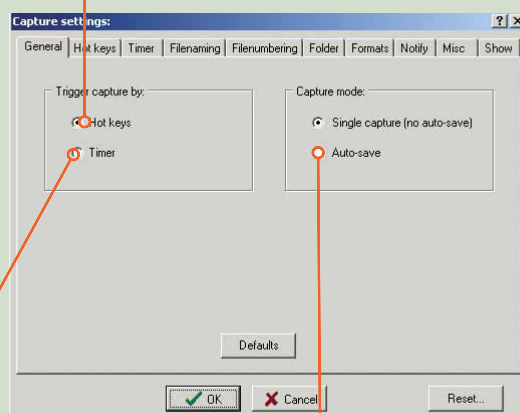
V našem časopise se setkáváte s články doprovázenými obrázky programů nebo celé obrazovky. Tyto obrázky jsme pochopitelně nijak nefotografovali normálním fotoaparátem, ale k jejich vytvoření jsme použili speciální program.

Jeden takový program najdete na našem PPK CD. Obrazovku lze „sejmout" také pomocí klávesy Print Screen a uložením obrázku do schránky, ale pokud chcete sejmout pouze část obrazovky, pak je lepší použít speciální programy. Program WinGrab dokáže kromě snímání obrazovek vykonat ještě další operace s obrázky; v tomto článku vám jej představíme a naučíme vás s ním pracovat.

Sejmutí obrazovky – nastavení

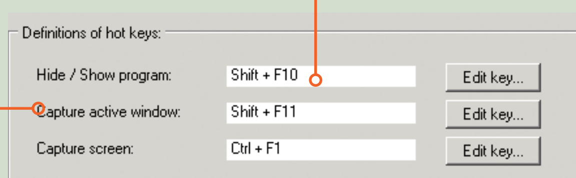
Předtím než budete vybraná okénka programů snímat, je třeba toto snímání nastavit. Program si instalujte z našeho CD, poté se automaticky spustí. Nyní klikněte na položku **Capture** v hlavní nabídce a poté na další položku **Setup**. Tím se otevře okénko **Capture settings** s několika kartami, kde si snímání obrazovek nastavujete. Přepněte do první karty **General**. V části **Trigger capture** nastavujete způsob, jak oznámíte programu, že právě nyní má obrazovku „vyfotit". Pokud zatrhnete položku **Hot keys**, pak pokaždé když budete chtít okénko programu vyfotit, musíte stisknout určitou klávesu nebo klávesovou zkratku (tu si určíte dále). Pokud zatrhnete položku **Times**, obrazovka se po uplynutí jisté doby, kterou určíte, sejme automaticky. V části **Capture mode** určujete, zda má dojít pouze k jednomu sejmutí okénka, když k tomu dáte povel (**Single capture**), nebo zda má proběhnout sejmutí obrazovky a automatické uložení obrázku, aniž byste do této operace nějak zasahovali – sejmutí a uložení obrazovky proběhne na pozadí.

Povel k sejmutí

Na dalších dvou kartách určujete klávesy, kterými dáváte povel k sejmutí obrazovky, a nastavujete časový spínač. Přepněte do karty **Hot keys**, kde najdete tři položky s třemi klávesovými zkratkami. Jestliže v programu WinGrab stisknete první klávesovou zkratku, uvedenou u položky **Hide/Show program**, okno s programem WinGrab se skryje, abyste mohli požadovanou obrazovku sejmout. Po druhém stisknutí této zkratky se okno programu zase zobrazí. Stisknete-li druhou klávesovou zkratku, uvedenou u položky **Capture active window**, dojde k sejmutí aktuálního otevřeného okna programu (okna, které máte právě navrchu). Pokud stisknete třetí klávesovou zkratku, uvedenou u položky **Capture screen**, dojde k vyfotografování celé obrazovky. Chcete-li klávesovou zkratku změnit, klikněte na tlačítko **Edit key** u příslušné položky a poté stiskněte novou klávesovou zkratku nebo jednu klávesu. Ta se označí v okénku **Define hot key...** Potvrďte svoji volbu kliknutím na tlačítko **OK** a okénko se zavře. Poslední tlačítko **Default** je na kartě zcela dole a slouží k nastavení původních hodnot, které byly na počátku používání programu.

Časový spínač

Pokud chcete, aby k vyfotografování obrazovky došlo až po uplynutí nějaké doby, přepněte do karty **Timer**. Zde v části **Interval for auto-save** nastavujete pravidelný interval v sekundách, po kterém se bude provádět snímání obrazovky a ukládání tohoto obrázku na pozadí (tedy bez jakéhokoliv vašeho zásahu). V části **Abort timer...** určujete, jak toto automatické fotografování a ukládání obrázku vypnout. To můžete provést některou z nabízených klávesových kombinací klávesy Escape a některé klávesy další (Shift, Alt, Ctrl). Tuto klávesu zatrhněte. V případě, že chcete sejmout pouze jeden obrázek, a to pomocí časového spínače po uplynutí určité doby, pak tuto dobu určete v části Delay (v sekundách). Nakonec určete (**What to capture**), zda má být tímto způsobem vyfotografováno aktuální okno programu (**Window**), nebo celá obrazovka (**Screen**).

Interval, po který budou obrázky automaticky snímány na pozadí (program je neviditelný).

Čas, který uplyne od skrytí programu až po sejmutí obrazovky.

Jméno souboru

Nyní přepněte do karty **Filenaming**, kde určíte, z čeho se bude skládat název souboru s obrázkem. Ten se může skládat z vašeho jména (**Username**), z libovolného slova, které vepíšete do volného políčka, data pořízení (**month + day**) a z čísla souboru (**File number**). Zatrhnete-li více položek, budou položky ve jménu souboru odděleny pomlčkou. Vpravo na kartě vidíte náhled, jak by jméno souboru vypadalo. Na kartě **Filenumbering** nastavujete číslování souborů při automatickém ukládání na pozadí. Nyní přepněte do karty **Folder**, kde si nastavíte složku, do které se budou ukládat obrázky, jež byly vytvořeny automaticky.

Vyberte složku, kam mají být obrázky uloženy.

Název souboru bude obsahovat jméno uživatele.

Libovolný výraz.

Číslo souboru.

Název souboru bude obsahovat datum pořízení.

Formát a další nastavení

Je třeba si také určit formát výsledného obrázku. Přepněte tedy do karty **Formats** a zde zatrhněte požadovaný výsledný formát. Nabízeny jsou čtyři formáty – BMP, JPG, TIFF a PNG. Zatrhnete-li více formátů, bude vytvořeno více souborů. U některých formátů lze ještě upřesnit kvalitu souboru. Na kartě **Notify** lze nastavit oznámení o tom, že proběhlo automatické sejmutí obrazovky a uložení obrázku. Na kartě si můžete vybrat mezi přehráním zvuku (**Play a sound**) a zobrazením informativního okénka (**Show a message box**). Pokud si vyberete třetí možnost (**No notification...**), nebudete o probíhajícím ukládání obrázků informováni. Jestliže kliknete na tlačítko **Browse**, můžete si nastavit a zvolit zvuk, kterým budete upozorňováni.

-mia

Vyberte si formát, ve kterém má být obrázek uložen.

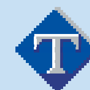
Další nastavení kvality obrázku.

Oznámení informačním okénkem.

Oznámení o uložení obrázku pomocí zvuku.

Žádné oznámení.

Zdroje dat pro hromadnou korespondenci

Pro vytváření a komplexní zpracování dat takového typu, jako je třeba nějaký adresář, jsou zapotřebí speciální programové celky databázového typu. Řekněme však, že jste začátečníci, kteří se právě učí pracovat s texty a dosud si na nic takového, jako je adresář nebo databázová aplikace, netroufáte. Přesto se ani vy nemusíte vzdát výhod, které přináší spolupráce datového celku s dokumentem.

Nejjednodušší zdroj dat vytvořený přímo v procesoru 602Text

Nejprve si ukažme, jak vytvořit zcela funkční databázi v prostředí, které máte již k dispozici a zřejmě i před sebou – v prostředí textového procesoru 602Text. Ukažme si přípravu datového souboru ve formátu DTA a jeho následné využití pro sloučení s dokumentem.

Pro další práci si v procesoru 602Text otevřeme nové, prázdné okno.

Záhlaví – identifikace položek záznamů

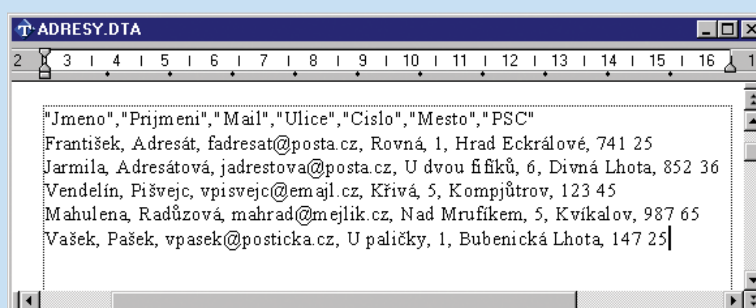
Na první řádek souboru je třeba vypsat názvy datových položek. Pod těmito názvy je budete později vkládat do dokumentu jako pole pro slučování. Jednotlivé položky uzavírejte do uvozovek a oddělujte čárkami. Při zápisu nepoužívejte znaky s diakritikou.

Čárka jako oddělovač se používá v českých Windows. Používáte-li jinou národní mutaci, před začátkem práce se podívejte, který oddělovač je doopravdy nastavený.

Pro příklad si vezměme třeba tyto položky: ***„Jmeno“, „Prijmeni“, „Mail“, „Ulice“, „Cislo“, „Město“, „PSC“.***

Plníme data

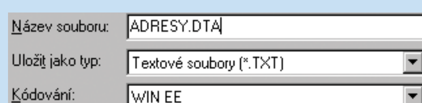
Na další řádky zapisujte již skutečná data (bez uvozovek a mohou být s diakritikou). Každý řádek bude odpovídat jednomu zápisu v budoucím adresáři. Pořadí a počet položek se musí shodovat s pořadím a počtem názvů v záhlaví; v opačném případě dojde k promíchání hodnot a místo adresy pro elektronickou poštu se přiřadí třeba telefonní číslo. Pokud některou hodnotu neznáte nebo některá hodnota neexistuje (adresát třeba nemá telefon), ponechte položku prázdnou; prostě jen napište příslušnou čárku. Jen pokud neznáte položky od určité pozice až do konce řádku, nemusíte žádné čárky psát. Každý řádek ukončete stiskem klávesy **Enter**; tím vznikne jeden datový záznam.

Takhle může vypadat okno s budoucím datovým souborem.

Data je třeba správně uložit

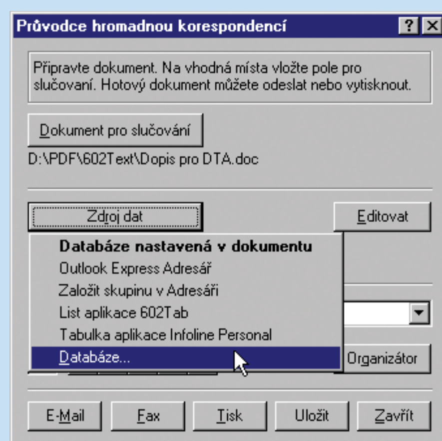
Důležité je soubor s daty správně uložit. Musí být uložen jako znakový, tedy bez jakéhokoliv formátování. V nabídce **Soubor** spusťte příkaz **Uložit jako**. V dialogovém okně pak vyberte disk a adresář (složku), kam budete chtít soubor uložit.

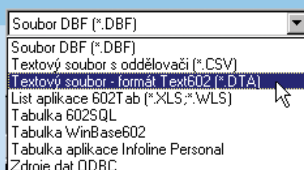
V poli **Název souboru** svůj budoucí zdroj dat pojmenujte; důležité je, abyste mu přiřadili příponu DTA (třeba ADRESY.DTA, jak vidíte na obrázku). Ještě důležitější je voličem **Uložit jako typ** vybrat položku **Textové soubory (*.TXT)**. Typ kódování můžete ponechat tak, jak je, ale zapamatujte si ho, abyste nastavili stejný typ, až budete načítat data při slučování.

A můžeme si to celé vyzkoušet

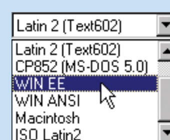
V 602Text si otevřete další prázdné okno. Okno se souborem s daty klidně může zůstat „dole“. V nabídce **Pomůcky** spusťte příkaz **Hromadná korespondence**.

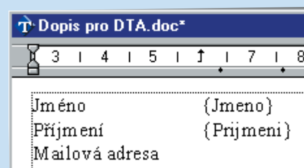
V dialogovém okně **Průvodce** klikněte na tlačítko **Zdroj dat** a z nabídky vyberte **Databáze**. Pomocí obvyklého dialogového okna pro výběr souborů vyhledejte svůj soubor s daty.

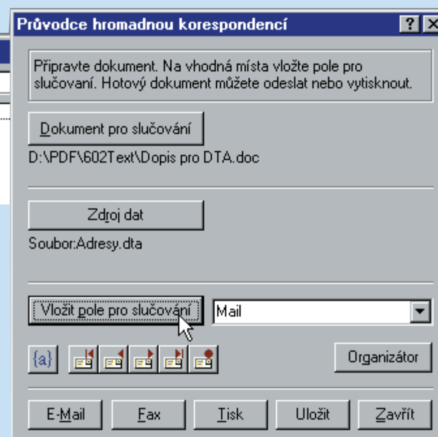

Nezapomeňte si voličem **Soubory typu** předem vybrat možnost **Textový soubor – formát Text602 (*.DTA)**.

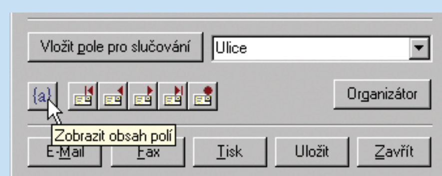
Pomocí voliče **Kódování** vyberte stejný druh kódování češtiny, se kterým jste soubor ukládali – jinak se diakritika zobrazí nejspíš nekorektně.

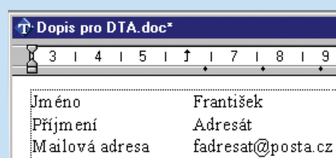

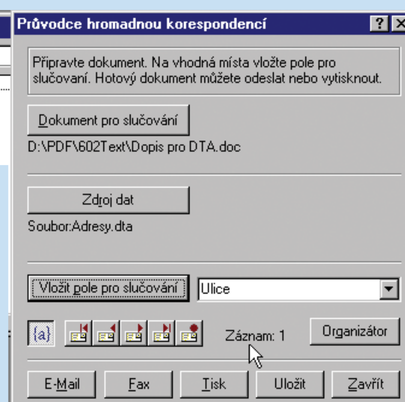
S využitím voliče v dolní sekci **Průvodce** a s využitím tlačítka **Vložit pole pro slučování** vložte do dokumentu potřebná pole. Hned také můžete psát i popisné texty; dialogové okno **Průvodce** zůstane viditelné i při práci v okně dokumentu.

Pro vymezení odstupu mezi položkami nevkládejte mezery, ale nastavte si tabulátory a místo velkého počtu mezer vložte jediný tabulační znak.

Teď zkuste myší kliknout na tlačítko **Zobrazit obsah polí.** Pokud jste pracovali správně, měly by se v dokumentu na místě názvů polí objevit konkrétní hodnoty prvního datového záznamu.

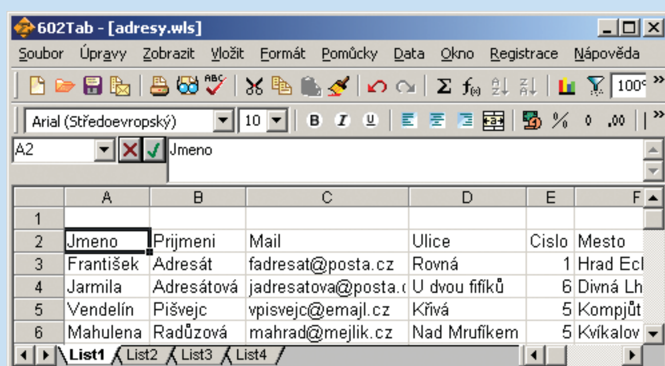

To se doopravdy stalo. Všimněte si indikátoru **Záznam 1** vedle skupiny tlačítek; tato tlačítka můžete použít pro listování záznamy (číslo u indikátoru odpovídá pořadí záznamu s daty). Vyzkoušejte si funkci těchto tlačítek; tím zároveň zkontrolujete, zda se data zobrazují správně.

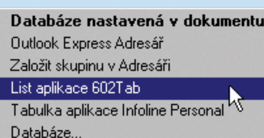
Další možný zdroj dat – tabulkový procesor 602Tab

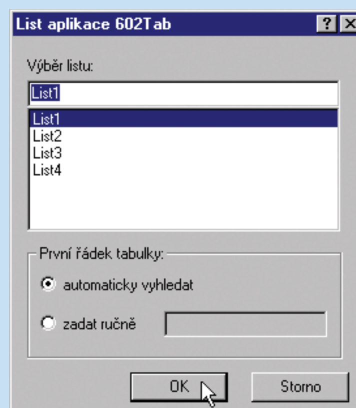
Dalším zdrojem dat pro slučování může být program, který rovněž máte k dispozici – tabulkový procesor 602Tab. Princip je podobný. Data se zapisují do řádků tabulky, přičemž první řádek nese i zde popisky.

Jiří Lapáček

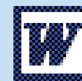
V průvodci hromadnou korespondencí vyberte jako zdroj dat **List aplikace 602Tab**. V dialogovém okně nastavení databáze, což je obvyklé dialogové okno Windows pro volbu souborů, vyhledejte sešit 602Tab, který obsahuje vaše data.

Následuje dialogové okno **List aplikace 602Tab**. V něm je třeba vybrat, který z listů sešitu vaše data obsahuje a na kterém řádku je jejich hlavička. Detekce hlavičky může být automatická.

Hromadná korespondence ve Wordu 2002

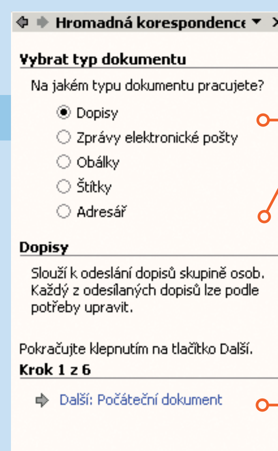
Pokud jste někdy použili pro tisk mnoha dopisů nebo obálek takzvanou hromadnou korespondenci v nižších verzích Wordu, možná vás stejně jako mě překvapí řešení tohoto problému ve Wordu 2002 (XP).

Připravte si vlastní dopis (případně jiný text nebo obálku), který potřebujete sloučit s adresami v určitém zdroji dat. Nyní se také přesvědčte, ve kterém souboru a adresáři jsou vaše adresy se všemi potřebnými informacemi uloženy. Pro slučování lze použít například adresy zapsané do tabulky Wordu, Excelu, Accessu či do adresáře Outlooku.

Jak použít průvodce hromadnou korespondencí?

Nyní z nabídky **Nástroje** vyberte příkaz **Dopisy a korespondence** a z jeho podnabídky položku **Průvodce hromadnou korespondencí**. V takzvaném podokně úloh na pravé straně okna Wordu se otevře průvodce. V jeho první části nejprve zvolte typ dokumentu, v našem případě klikněte na položku **Dopisy** (obr. 1). Poté klikněte na odkaz **Další: Počáteční dokument**.

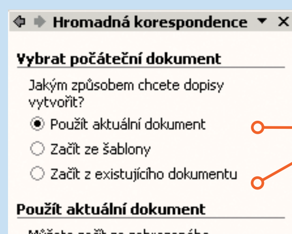
Klikněte na položku **Použít aktuální dokument** (obr. 2). Jestliže dopis ještě nemáte napsaný, můžete jeho text nyní do dokumentu doplnit.

Zde vyberte typ hlavního dokumentu.

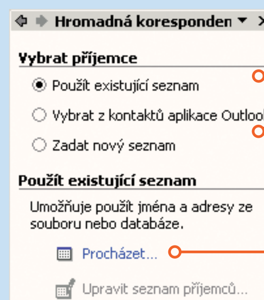
Kliknutím přejdete k dalšímu kroku průvodce.

Obr. 1

Obr. 2

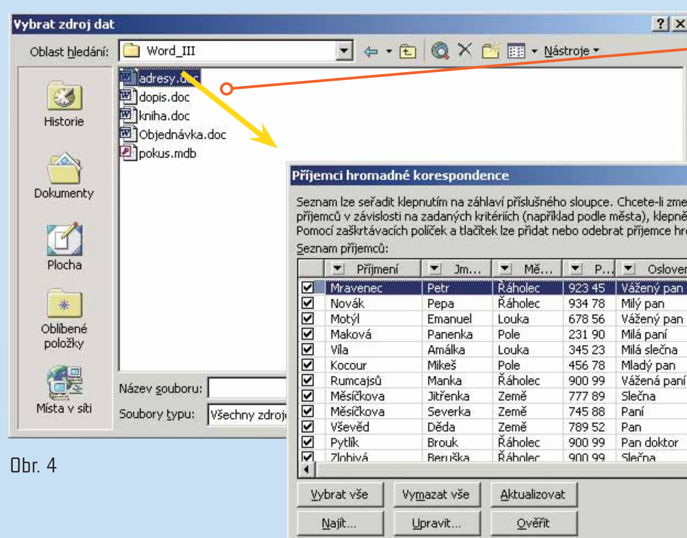
Zde zvolte způsob vytvoření hlavního dokumentu.

Obr. 3

Zde volíte typ zdroje adres pro sloučení dat.

Použijete-li volbu *Použít existující seznam*, klikněte sem pro vyhledání tohoto seznamu.

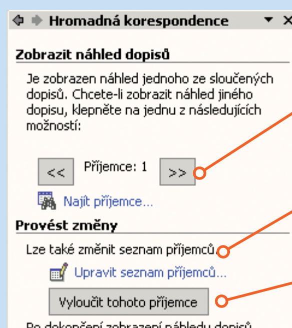
Výběr souboru s daty pro sloučení.

Tabulka se seznamem příjemců, která slouží pro další výběry.

Obr. 4

Pokud kliknete na položku *Začít ze šablony*, Word bude předpokládat, že na základě již existující šablony chcete nyní vytvořit nový dopis. Při kliknutí na položku *Jiný existující dokument* můžete vytvářet dopisy hromadné korespondence na základě již existujícího uloženého souboru (například textu dopisu).

Tlačítka pro prohlížení jednotlivých slučovacích polí vložených v dopise.

Možnost úpravy seznamu pro slučování.

Příkaz pro vyloučení zobrazeného příjemce.

Obr. 4

Výběr zdroje adres

Po kliknutí na odkaz **Další: Vybrat příjemce** přejdete do části, v níž je třeba k hlavnímu dokumentu připojit potřebné adresy (obr. 3). Opět se zde nabízí několik způsobů:

- *Použít existující seznam* – odkazem Procházet si vyberete již existující datový soubor s adresami.
- *Vybrat z kontaktů aplikace Outlook* – jména a adresy si můžete vybrat z kontaktů, které máte uloženy v programu Outlook.
- *Zadat nový seznam* – otevře se dialogové okno pro zadání a vytvoření nového seznamu adres.

Označte položku **Použít existující seznam** a poté klikněte na odkaz **Procházet**. Zobrazí se dialogové okno *Vybrat zdroj dat*, ve kterém je třeba vyhledat umístění souboru s adresami. Po kliknutí na tlačítko **Otevřít** se zobrazí náhled na data obsažená v souboru (obr. 4).

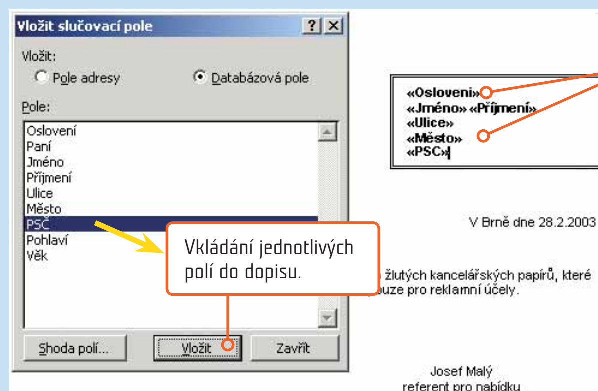
Nyní můžete data upravit nebo vytvořit výběr pro sloučení. Jestliže nechcete data vybírat hned nebo chcete tisknout dopisy pro celý seznam, klikněte na tlačítko **OK** a zobrazené okno se zavře. Poté klikněte na odkaz **Další: Vytvořit dopis**.

Vytvoření dopisu

Ve čtvrtém kroku průvodce hromadné korespondence je třeba do dopisu doplnit položky (pole), které se mají propojovat se seznamem adres. Kliknete-li na položku **Další položky**, zobrazí se okno s nabídkou všech položek nacházejících se ve vašich datech.

Vždy vyberte tu položku, kterou potřebujete na dané místo dokumentu umístit, a poté klikněte na tlačítko **Vložit**. Dialogové okno zavřete kliknutím na tlačítko **Zavřít**.

Jakmile dokončíte vkládání jednotlivých polí, přejděte v průvodci hromadné korespondence pomocí odkazu **Další: Zobrazit náhled dopisů** k následujícímu kroku, ve kterém si můžete zobrazit náhled jednotlivých dopisů a jejich obsah ještě upravit.

Vložená pole.

Jednoduché filtrování adres

Pomocí tlačítek se šipkami v průvodci hromadné korespondence si můžete prohlédnout dopisy pro jednotlivé příjemce ze seznamu dat. Jestliže kliknete na tlačítko **Vyloučit tohoto příjemce**, odstraníte ho ze seznamu pro tisk (obr. 5). Nebojte se, z databáze adres odstraněn nebude. Pro složitější výběr jednotlivých adres klikněte na odkaz **Upravit seznam příjemců**.

Jakmile jste s výběry i s vlastním textem dopisu spokojeni, klikněte na odkaz **Další: Dokončit hromadnou korespondenci**.

Tisk

V posledním kroku vám Word nabízí dvě možnosti: dopisy přímo vytisknout nebo si je ještě prohlédnout v novém, sloučeném dokumentu s navrhovaným názvem Dopisy1. Po kliknutí na odkaz **Tisk** nebo na odkaz **Upravit jednotlivé dopisy** se nejprve zobrazí dialogové okno *Sloučit na tiskárnu* nebo *Sloučit do nového dokumentu*; v tomto okně zadáte, které záznamy potřebujete sloučit.

Sloučíte-li dopisy do nového dokumentu, můžete v nich pro jednotlivé adresáty dokončit i různé úpravy, případně dopsat i text. Tyto dopisy se pak tisknou po zadání příkazu **Tisk** z nabídky **Soubor**.

Marie Franců

Vlastní formuláře

V minulém čísle jsme se seznámili s výhodami programu FormFiller Standard 2.1. Ve FormFilleru však lze nejen vyplňovat formuláře stažené z internetu – jednou z jeho velkých předností je i to, že si můžete buď vytvářet své vlastní formuláře, anebo použít naskenovaný formulář.

Pokud nemáte vlastní licenci programu FormFiller, využijte demoverze pro padesát spuštění. Najdete ji na CD-ROM v minulém čísle Počítače pro každého, příp. si ji můžete stáhnout z www.ff.cz

Jaké formuláře a jak na to

S formuláři různého typu se setkáváme téměř denně – na úřadech, na poště, při hledání zaměstnání, při podnikání... S některými se setkáváme opakovaně a pak je namístě uvažovat o jejich zdigitalizování. Zvláště pak v tom případě, kdy je možné údaje do nich „natáhnout“ z nějaké databáze (např. adresy obchodních partnerů uložené v databázi účetního programu).

Velmi jednoduchý postup pro vytvoření formuláře ve FormFilleru se nabízí v případě, že potřebujete vyplňovat nějaký formulář, který dostáváte v tištěné podobě. Ten stačí naskenovat, použít jako obrázek na pozadí a pak pouze „osázet“ vhodnými typy vyplňovacích políček.

Formulář z naskenované předlohy

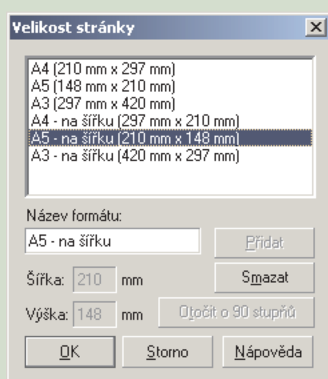
Předlohu pro nový formulář je třeba si předem naskenovat a uložit na disk. Potom spusťte FormFiller a klikněte na ikonku **Nový** ve standardním panelu nástrojů nebo zvolte v menu příkaz ***Soubor | Nový***. V nabídce zvolte **Nový formulář** a klikněte na tlačítko **Vytvořit**. V dalším dialogovém okně pak zvolte odpovídající formát formuláře, příp. si vytvořte formát odpovídající skutečným rozměrům nového formuláře.

Další možností, jak nový formulář do počítače dostat, je vytvořit úplně nový formulář podle vlastního návrhu. Tento postup je poněkud pracnější, ale zejména menším podnikatelům může hodně pomoci. Pokud se vám totiž podaří vytvořit formulář dobré estetické úrovně, vzbudíte ve svých obchodních partnerech dojem vysoké profesionality. A to od adresně rozesílaných nabídek, propagačních materiálů i běžné korespondence jistě očekáváte.

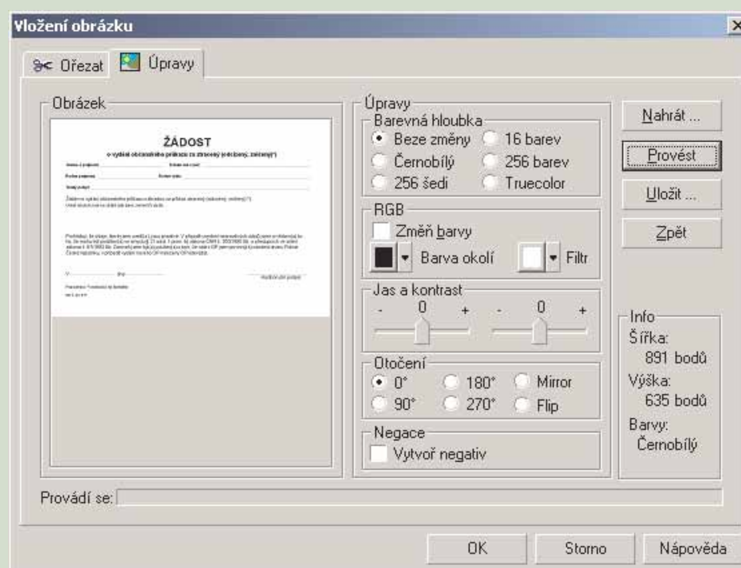
Na záložce **Ořezat** je možné obrázek oříznout a otočit tak, aby se do formuláře správně umístil. Na záložce **Úpravy** najdete nástroje pro úpravu barevné hloubky obrázku (a tím i nutného objemu dat) i pro doladění jasu, kontrastu a otočení. V levé části okna je vidět **náhled** vkládaného obrázku. **Nastavení parametrů** požadované úpravy je možné provést v pravé části okna. Tlačítko **Nahrát** slouží pro vyhledání obrázku na disku počítače a jeho následné načtení do formuláře. Tlačítko **Provést** je nezbytné k tomu, aby se požadovaná úprava aplikovala podle nastavených parametrů na obrázek.

Ikona **Nový**.

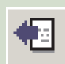
Při **zakládání nového formuláře** je třeba nejprve zvolit odpovídající formát v připravené nabídce. Pokud potřebujete založit dosud neexistující formát, vepište do políčka *Název formátu* nějaký svůj název – tím se zpřístupní další políčka pro zadání rozměrů i tlačítko **Přidat** pro uložení nového formátu.

Do nového formuláře vložte připravený obrázek (naskenovaný formulář) a zvolte příkaz v menu ***List / Obrázek na pozadí***. Zobrazí se dialogové okno se dvěma záložkami, v jehož levé části je vždy prostor pro náhled obrázku. Tlačítkem **Nahrát** vyvoláte okno pro vyhledání souboru na disku. Poté ještě můžete obrázek mírně upravit tak, aby byl dobře čitelný a správně umístěný na stránce.

Je-li „podkladový“ (tištěný) formulář oboustranný, či má-li dokonce ještě více stránek, vytvořte formulář jako vícestránkový. Samozřejmě je pak nutné také všechny stránky naskenovat do samostatných souborů a výše uvedený postup aplikovat postupně pro každou stránku.

Pro vložení další stránky zvolte v menu příkaz ***List / Vložit list***. Druhou možností je pokusit se přejít na další stránku – pokud již žádná další stránka ve formuláři neexistuje, program sám nabídne její vytvoření. Mezi již vloženými stránkami se pak lze pohybovat buď prostřednictvím ikonek *Předchozí strana* a *Další strana*, nebo prostřednictvím příkazů ***List / Předchozí stránka*** a ***List / Následující stránka***.

Ikona **Předchozí strana**.

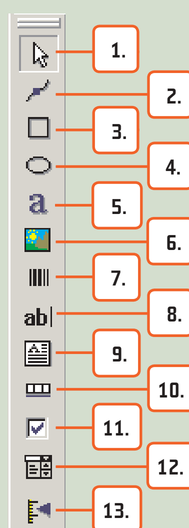

Ikona **Další strana**.

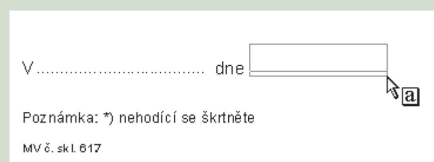
Definice vyplňovacích polí

Přes vložený obrázek na pozadí formuláře je nyní potřeba vložit jednotlivé vyplňovaní prvky tak, aby pokryly všechna místa určená pro vpisování. Pro vkládání a definici těchto polí slouží panel nástrojů *Objekty*, který je v definičním modu zobrazen svisle po levé straně okna programu. Tento panel je možné přesunout na libovolné místo. Stejné nástroje najdete také v menu ***Objekty***.

Postup vkládání všech objektů je obdobný – zvolte odpovídající nástroj a myší do formuláře natáhněte rámec, který vymezí pozici a velikost vkládaného prvku. Po vložení nového objektu je obvykle třeba ještě upravit nastavení jeho parametrů. Některé typy objektů (obrázek, čárový kód) si zadání některých parametrů vyžádají samy tím, že příslušné okno zobrazí automaticky.

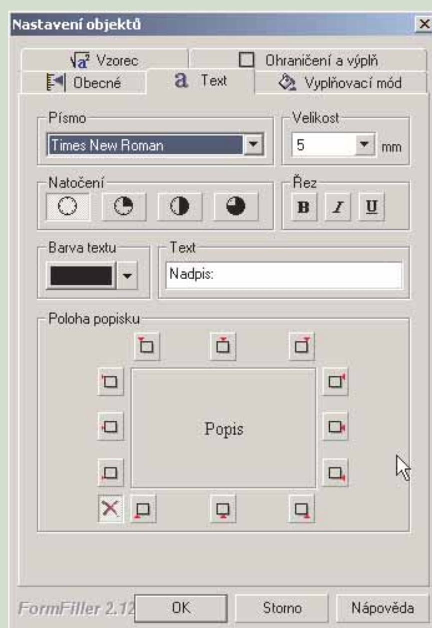
1. Výběr objektu pro úpravy provedete kliknutím myší.
2. Čára – pokud při natahování podržíte stisknutou klávesu Shift, bude sklon čáry „skákat“ po 45°.
3. Obdélník – chcete-li vložit čtverec, držte při jeho natahování stisknutou klávesu **Shift**.
4. Elipsa – natažením při současně stisknuté klávese **Shift** vložíte kruh.
5. Popisný text můžete začít psát hned po kliknutí myší do dokumentu tímto nástrojem. Dodatečné úpravy obsahu textu však lze provést jen prostřednictvím dialogového okna *Nastavení* (po dvojitém kliknutí myší na objekt).
6. Obrázek – poté, co tažením myší zadáte velikost obrázku, objeví se dialogové okno pro výběr obrázku.
7. Čárový kód – hned po zadání velikosti tažením myší si program vyžádá nastavení příslušných parametrů (zejména typu a vlastního kódu).
8. Jednořádkové textové vyplňovací pole může mít maximálně 250 znaků.
9. Víceřádkové textové vyplňovací pole je určeno pro delší texty, jeho délka není nijak omezena.
10. Formátované vyplňovací pole je po vložení obvykle třeba ještě upravit v dialogovém okně (to vyvoláte dvojitým kliknutím myší).
11. Zatržení může vypadat jako křížek, „fajfka“, kolečko či čtvereček.
12. Výběrové pole – po vložení je třeba ještě zadat seznam nabízených hodnot (příslušné dialogové okno zobrazíte dvojitým kliknutím myší na pole vložené do formuláře).
13. Nastavení parametrů kteréhokoliv vloženého (a právě označeného) objektu můžete vyvolat také tímto tlačítkem.

Při vkládání *vyplňovacího textového pole* se kromě vymezujícího rámce zobrazuje i *vodicí linka řádku pro budoucí text*, vpisovaný ve vyplňovacím modu. Pokud vkládáte takové pole přes obrázek na pozadí, snažte se, aby tato linka pokud možno překrývala vytečkovaný řádek, příp. může být nepatrně výše (ale nikdy ne níž!).

Malou výjimkou je popisný text pro vepsání tzv. statických textů (nejde tedy o pole pro vpisování údajů ve vyplňovacím modu, ale o textovou informaci jako součást vzorového formuláře). Při jeho vkládání stačí kliknout myší na určité místo ve formuláři a od tohoto místa můžete hned začít psát. Bude-li však třeba obsah tohoto textu dodatečně ještě změnit, bude již třeba vyvolat dialogové okno.

Nastavení všech parametrů se provádí v dialogovém okně *Nastavení objektu* po dvojitém kliknutí myší na příslušný objekt. V tomto okně najdete několik záložek v závislosti na typu upravovaného objektu.

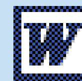

Takto vypadá dialogové okno **Nastavení objektu** v případě textového vyplňovacího pole.

U obrázku se pro nastavení parametrů objektu objeví stejné okno jako při vkládání obrázku na pozadí. U ostatních typů objektů se vždy nabízí záložka Obecné, kde lze doladit **pozici a velikost** objektu. S výjimkou čárového kódu vždy budete mít k dispozici také záložku Ohraničení a výplň pro nastavení **typu a barev plochy a orámování** objektu. Nabídka dalších záložek je již závislá na typu zvoleného objektu. Např. u všech typů vyplňovacích polí lze dále nastavit **vzhled a umístění nadpisu** políčka, **vzhled textu** vpisovaného do pole ve vyplňovacím modu a také **vzorec** pro automatické vyplnění pole v závislosti na hodnotách zadaných v jiných polích. U zatrhávacích polí můžete navíc zvolit vyhovující **vzhled zatržení**, u formátovaného pole **počet kolonek** a jejich **oddělovač**, u výběrových polí je zase nutné naplnit **seznam nabízených hodnot**. U čárového kódu lze obdobně nastavit **typ kódu**, jeho **obsah** a **tloušťku čar**.

Jana Ziková

Základy formátování textu III

Tabulátory mohou usnadnit formátování textu. Abyste je mohli úspěšně používat, potřebujete znát možnosti, které MS Word nabízí. Iniciály nabízí jednoduchou cestu, jak zlepšit vzhled dokumentu.

i

Testy a dokumenty k procvičení najdete na přiloženém CD; v rubrice *PPK Plus* vyberete postupně odkazy *Redakce* a *Úkoly*.

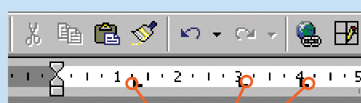
Pro přípravu tohoto článku jsme použili MS Word 2000.

Tabulátory

Tabulátory jsou netištitelné znaky, které se používají k vodorovnému odsazení textu v řádku.

Pomocí tabulátorů můžete například formátovat text do podoby jednoduché tabulky (ale bez čar okolo tabulky i jednotlivých buněk).

Velikost posunutí textu se nastavuje pomocí tzv. zarážek. Zarážka je malá značka, umístěná na vodorovném pravítku v horní části okna MS Wordu (obr. 1).

Zarážky tabulátorů.

Obr. 1

Druhy zarážek

Druh zarážky určuje, jakým způsobem bude text k zarážce zarovnán. MS Word nabízí tyto druhy zarážek (obr. 2).

Levá zarážka: levý okraj textu je na úrovni zarážky.

Zarážka na střed: text se pod zarážkou centruje.

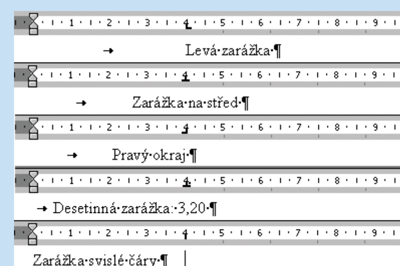
Pravý okraj: pravý okraj textu je zarovnán na úrovni zarážky.

Desetinná zarážka: používá se při zarovnávání desetinných čísel; text se zarovnává tak, že oddělovač desetinných míst je zarovnán na úroveň zarážky.

Zarážka svislé čáry: na úroveň zarážky tabulátoru se vloží svislá čára. Čára se objeví okamžitě po vytvoření nové zarážky.

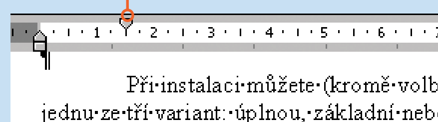
Odsazení prvního řádku: zvolíte-li tento druh zarážky a kliknete-li na vodorovné pravítko, pak MS Word automaticky posune zarážku levého okraje prvního řádku na místo kliknutí (obr. 3).

Předsazení prvního řádku: zvolíte-li tento druh zarážky a kliknete-li na vodorovné pravítko, pak MS Word automaticky posune zarážku levého okraje zbývajících řádků odstavce na místo kliknutí (obr. 4).

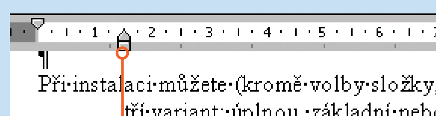

Obr. 2. Druhy zarážek. Všechny zarážky jsou nastaveny na hodnotu 4 cm.

Odsazení prvního řádku. Kliknutím posunete zarážku levého okraje prvního řádku.

Obr. 3

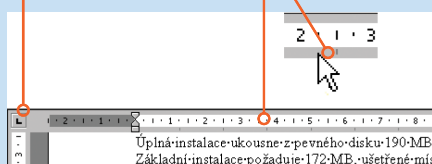

Předsazení prvního řádku. Kliknutím posunete zarážku levého okraje zbývajících řádků odstavce.

Obr. 4

1. Klikáním zvolte druh zarážky.

2. Klikněte na místo, kam chcete zarážku umístit.

Obr. 5

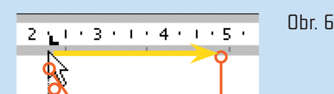
Zarážky můžete nastavit dvojím způsobem: buď na vodorovném pravítku, nebo v dialogovém okně.

Nastavení zarážek na pravítku

Nejprve je třeba nastavit druh zarážky. Na levém okraji vodorovného pravítka je malé tlačítko se symbolem naposled použité zarážky, standardně se nabízí levá zarážka (obr. 5). Opakovaným klikáním na toto tlačítko nastavte druh zarážky. Pokud potřebnou zarážku přejedete, nic se nestane; jen klikejte dál a za chvilku ji MS Word znovu nabídne.

Až budete mít zvolen požadovaný druh zarážky, můžete zarážku umístit. Klikněte levým tlačítkem myši na spodní šedou linku vodorovného pravítka, a to na místo, kam chcete zarážku umístit (obr. 5).

Potřebujete-li zarážku posunout, nastavte na ni kurzor a přetáhněte ji na požadované místo (obr. 6). Pro usnadnění správného umístění zarážky je při přetahování zobrazena vodicí čára. Díky ní můžete sledovat polohu zarážky vůči textu.

Obr. 6

2. Přetáhněte zarážku myší na požadované místo.

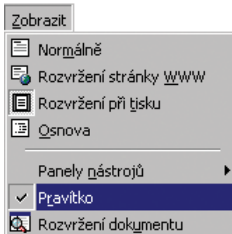
1. Nastavte kurzor na zarážku.

Vodicí čára.

Nastavení zarážky v dialogovém okně Dialogové okno *Tabulátory* vyvoláte tím, že z nabídky **Formát** vyberete příkaz **Tabulátory** (obr. 7).

Chcete-li přidat novou zarážku, zapište do editačního pole její vzdálenost od levého okraje stránky v centimetrech. Poté vyberte způsob zarovnání, podle potřeby vodicí znak a klikněte na tlačítko **Nastavit** (obr. 8). Tím přidáte novou zarážku do seznamu pod editačním polem.

Vodorovné pravítko je jedním z nástrojů, u kterých můžete vypínat viditelnost. Nemáte-li vodorovné pravítko zobrazeno, otevřete nabídku **Zobrazit** a vyberte příkaz **Pravítko**. Stejným způsobem pak můžete pravítko skrýt.

Dialogové okno *Tabulátory* vyvoláte také dvojitým kliknutím na zarážku tabulátoru.

Vodící znaky jsou znaky, které vyplňují prázdné místo, aby udržely oči na stejném řádku (obr. 9)

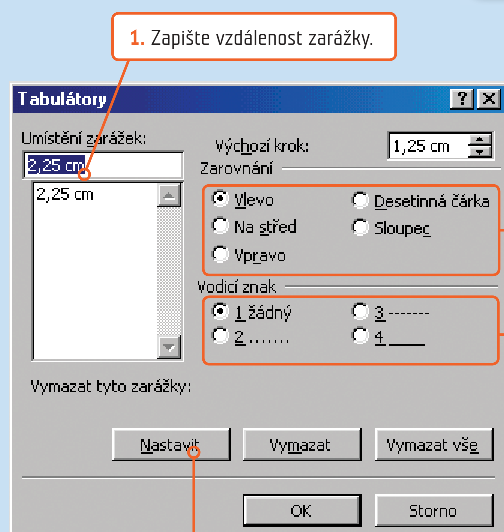
Odstranění nepotřebných zarážek
Nepotřebné zarážky můžete odstranit v dialogovém okně *Tabulátory*. Toto dialogové okno otevřete, v seznamu klikněte na zarážku, kterou chcete odstranit, a poté klikněte na tlačítko **Vymazat** (obr. 10).

Chcete-li vymazat všechny zarážky, klikněte na tlačítko **Vymazat vše**.

Formát
Písmo...
Odstavec...
Odrážky a číslování...
Ohraničení a stínování...
Sloupce...
Tabulátory...
Iniciála...

Obr.7. Vyvolání dialogového okna *Tabulátory*.

1. Zapište vzdálenost zarážky.

2. Vyberte způsob zarovnání.

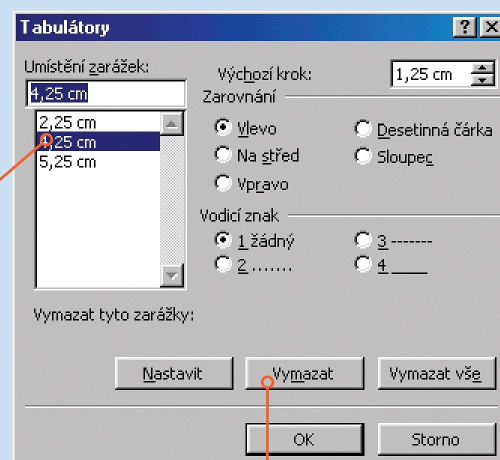
3. Podle potřeby nastavte vodicí znak.

4. Klikněte na tlačítko **Nastavit**.

Obr. 8

Kapitola → stránka¶
Word..................→.................. 11¶
Excel -----------→----------- 12¶
Access ________→________ 14¶

Obr. 9. Ukázky vodicích znaků.

1. Klikněte na zarážku, kterou chcete vymazat.

2. Klikněte na tlačítko **Vymazat**.

Obr:10

Iniciály

V tomto případě se nejedná o počáteční písmena vašeho jména, ale o zvýraznění prvního znaku v odstavci.

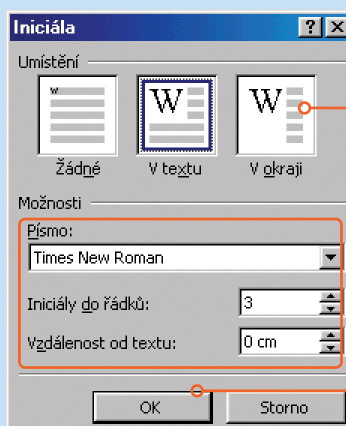
Iniciály nastavujete v dialogovém okně *Iniciála*. To vyvoláte tak, že z nabídky **Formát** vyberete příkaz **Iniciála**.

V horní části okna jsou tři možnosti: klikněte na tu, která vám vyhovuje (vyberete-li možnost **Žádné**, nastavení iniciály zrušíte). Po zvolení možnosti **V textu** nebo **V okraji** se zpřístupní ovládací prvky ve spodní části okna. Můžete zde nastavit výšku iniciály (pozor, udává se v počtu řádků), druh písma a její vzdálenost od textu (obr. 11).

Opět platí, že změny, které v dialogovém okně *Iniciála* nastavíte, se týkají toho odstavce, ve kterém stojí textový kurzor. Chcete-li nastavit iniciály ve více odstavcích, nejprve označte text odstavců, u kterých chcete změnu provést.

-mzi

Mazání, posouvání a vytváření zarážek provádíte vždy pouze v tom odstavci, ve kterém stojí textový kurzor. Nastavíte-li zarážky v jednom odstavci a ukončíte jej klávesou **Enter**, nový odstavec a odstavce další tyto zarážky převezmou. Chcete-li pracovat se zarážkami ve více odstavcích najednou, musíte text v těchto odstavcích nejprve označit.

1. Vyberte druh iniciály.

2. Podle potřeby nastavte písmo, velikost a vzdálenost iniciály.

1. Klikněte na tlačítko **OK**.

Obr. 11: Nastavení iniciály.

Jak si vybrat výukový program

Před časem proběhla bouřlivá diskuse o způsobu výběru výukových programů. Chtěl-li výrobce dostat svůj program do škol, měl zaplatit poměrně vysokou částku za testování. Pojďme se podívat na jeden z nových způsobů, jehož návrh je ve hře.

Chceme vám představit projekt, který by měl pomáhat učitelům při výběru výukových programů. Nový způsob se snaží zprůhlednit výběrový proces. A hlavně: rozhodnutí, co se ve škole bude používat, záleží jen na škole samotné. Školy pouze dostávají informace o programech, které jsou vhodné pro podporu výuky. Tyto programy mohou pořizovat podle svých potřeb.

Jak tečou informace

Základem celého projektu bude internetová aplikace. Ta bude mít dvě části: privátní a veřejnou. Privátní část se používá v době testování programu, ve veřejné části se poté vystaví výsledky testování. Vystavené výsledky zahrnují testování dvou nezávislých posuzovatelů a zkušenosti z používání na třech školách.

Má-li výrobce program, o kterém se domnívá, že by mohl být při výuce užitečný, zapíše jej do seznamu kandidátů a vyžádá posouzení od recenzentů z jejich registru na webu MŠMT. Ti program otestují podle připravené metodiky a výsledky testů uloží do privátní části aplikace.

Poté jde program do tří škol, ve kterých se bude používat. Školy shrnou zkušenosti s programem podle metodiky a toto shrnutí opět uloží na web.

V případě, že se oba recenzenti i školy ve svém hodnocení shodnou a toto hodnocení je kladné, jsou informace vystaveny ve veřejné části aplikace. V případě, že se recenzenti či školy neshodnou, pokusí se správce aplikace zjistit, v čem přesně neshody jsou. Bude-li to možné, domluví se testeři či školy na společném výroku. Je-li tento výrok kladný, budou informace o programu vystaveny ve veřejné části aplikace. V případě, že ke shodě nedojde, nebo je hodnocení záporné, nejsou informace o tomto programu ve veřejné části vystaveny.

Veřejná část

Každý program, který se dostane do veřejné části, má svůj rodný list. Ten obsahuje stručný popis programu, tabulku s hodnocením recenzentů a hodnocení škol. To je vyjádřeno grafem. Nejedná se o anonymní záležitosti, rodný list obsahuje jména obou recenzentů i názvy škol, které program zkoušely.

V případě, že vás informace v rodném listu zaujmou, můžete si zobrazit podrobnější zprávy recenzentů i podrobnější hodnocení škol.

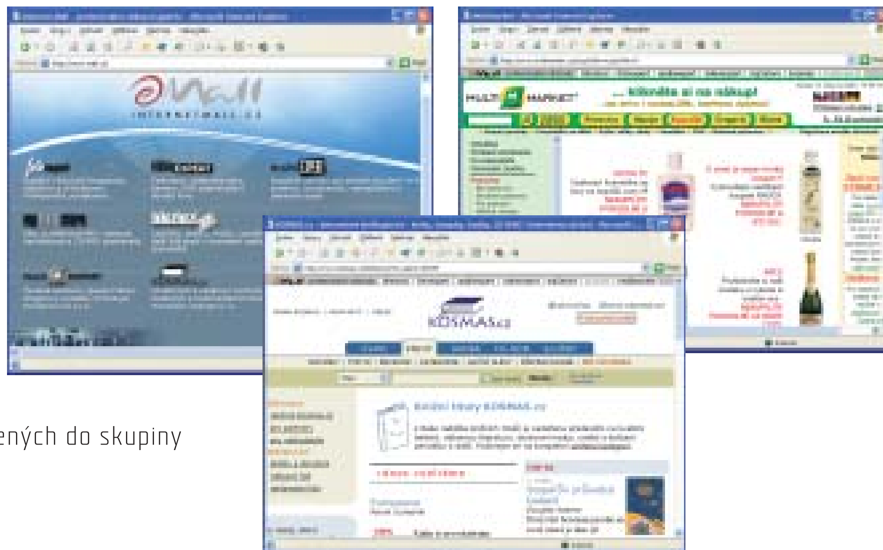
Metodika hodnocení

Hodnocení je rozděleno do šesti částí:

- *Technické aspekty*. Hodnotí se obtížnost instalace, spolehlivost programu a využití multimédií.
- *Didaktické aspekty*. Hodnotí se shoda s osnovami, pokud jde o to, jak program žáka motivuje k práci, a dále se hodnotí použité didaktické metody, přiměřenost věku žáků a vytvoření zpětné vazby.
- *Obsahové aspekty*. Jsou zaměřeny na množství dat a informací, na jejich správnost a také na možnost jejich aktualizace.
- *Uživatelská přívětivost*. Hodnotí se navigační vlastnosti programu, účelnost grafiky, estetika programu a možnost využití ve speciálním školství.
- *Užitná hodnota programu*. Hodnotí se, zda program umožňuje (např. pomocí klipů) aktivní přístup žáka nebo zda dovoluje on-line přístup k dalším informacím.
- *Celkové hodnocení programu*.

Součástí metodiky je také seznam typů programů, které do tohoto projektu zařazeny nebudou. Jedná se o operační systémy, programy pro správu a řízení serverů, utility pro správu a údržbu pevných disků, ovladače hardwarových zařízení, antivirové programy, přehrávače videa a hudby, všechny typy her, erotiku a o ekonomické programy. **-mzi**

@Mall.cz

Obchodování prostřednictvím internetu se do povědomí lidí dostává stále víc. Podívejme se na skupinu e-obchodů sdružených do skupiny InternetMall.cz.

Slovíčko „mall“ můžeme přeložit jako „nákupní středisko“. Toto středisko sdružuje několik internetových obchodů. V nákupní galerii můžete v současné době najít internetové obchody tří společností: Internet Mall, Kosmas a Euroservis. Jde o obchody Bílé zboží, Foto expert, Video expert, Audio expert, MP3 store, Multimarket a Kosmas.

www.bilezbozi.cz

Prvním obchodem byl obchod *www.bilezbozi.cz*, dnes již legendární. Tento obchod je zaměřen na chladničky, sporáky, myčky, pračky, mikrovlnné trouby a na další zboží z tohoto segmentu trhu. Výhodou tohoto obchodu jsou dodávky zboží po celé republice, přijatelné ceny a také způsob řešení záručních oprav.

Kromě nabídky zboží můžete na server *www.bilezbozi.cz* zasílat dotazy týkající se nákupu nebo výběru zboží. Vhod přijde i slovníček technických výrazů, se kterými se můžete při nákupu setkat.

Experti

Na úspěch obchodu s bílým zbožím navazuje řada dalších obchodů:

Fotoexpert nabízí klasické i digitální fotoaparáty, objektivy a doplňky. V době psaní tohoto článku byly doplňkově nabízeny blesky a paměťová média pro digitální fotoaparáty.

Prodejny Audioexpert, Videoexpert a MP3 store navštíví asi ti, kteří rádi poslouchají hudbu, touží po novém videu nebo chtějí si vybudovat či vylepšit své domácí kino.

Uvedené obchody převzaly od obchodu s bílým zbožím jeho základní rysy: poradnu, popis nákupu a hledání zboží podle parametrů.

Všechny tyto prodejny provozuje společnost Internetmall.cz.

Prodejní halu najdete na adrese ***www.mall.cz***.
Jednotlivé obchody najdete na adresách ***www.bilezbozi.cz***, ***www.fotoexpert.cz***, ***www.audioexpert.cz***, ***www.videoexpert.cz***, ***www.mp3store.cz***, ***www.kosmas.cz*** a ***www.multimarket.cz***.

Knihkupectví

Internetové knihkupectví Kosmas.cz provozuje stejnojmenná firma. V nabídce jsou kromě knih také hudební nosiče a multimediální cédéčka.

V nabídce můžete vyhledávat podle názvu titulu, autora a dalších položek.

Kromě nabídky zboží můžete v knihkupectví Kosmas.cz najít také recenze o jednotlivých titulech a písemně ztvárněné dojmy, které k jednotlivým titulům připojují čtenáři.

Multimarket

Multimarket se od předchozích specializovaných obchodů trochu liší. Tady můžete nakoupit potraviny, nápoje, drogistické zboží nebo kosmetiku. Další odlišností je omezený okruh rozvozu. Zatímco předchozí obchody působí po celé republice, Multimarket vzhledem k trvanlivosti zboží rozváží své produkty jen v Praze a v jejím okolí.

-mzi

Úřadování přes internet

Březen je prý měsícem internetu. Pro mnohé z nás je však březen spíše měsícem daňového přiznání a zvýšené nervozity a stresu.

i

Soubory jsou na internetu v různých formátech:

- **PDF** – určen pro program Adobe Acrobat Reader. Tyto formuláře není možné v počítači nijak upravovat, lze je pouze vytisknout. Acrobat Reader najdete také na každém CD přiloženém k našemu časopisu.
- **FFW** – určen pro program FormFiller (odkaz najdete jen na demoverzi a na objednávku). Tyto formuláře lze buď jen vytisknout, anebo přímo v počítači vyplnit a vytisknout je již vyplněné. Pro úřady je připravuje přímo výrobce programu a jejich úplný seznam najdete i na jeho stránkách ***www.ff.cz*** (více si můžete přečíst v rubrice Jak na to v minulém a v tomto čísle).
- **DOC** – určen pro MS Word. Těchto souborů je na oficiálních stránkách úřadů jen několik, většinou jsou to starší dokumenty s pokyny.

Dobrá zpráva je, že internet a úřední povinnosti lze poměrně snadno skloubit. Navíc se tak dá ušetřit drahocenných pár hodin času a spousta energie, které pak můžete využít třeba k příjemné jarní procházce.

Internet je skvělá věc a mnohdy nám skutečně pomáhá. Zcela nezištně nám nabízí spoustu informací a jiných užitečných věcí, navíc jej lze velmi efektivně využívat jako komunikační i obchodní kanál. Každému, kdo tyto jeho schopnosti umí využít ve svůj prospěch, tak dokáže ušetřit nezanedbatelné množství času i peněz.

Informace

Mnohé úřady pochopily přínos internetové sítě při snaze o zvyšování informovanosti obyvatel. Na jejich stránkách proto najdeme spoustu užitečných informací, například:.

- adresy úředních míst a rozmístění jednotlivých odborů,
- kontaktní údaje,
- úřední hodiny.

Přibývá však i dalších informací, týkajících se např. zákonných nároků a povinností občanů, podnikatelů i úřadů:

- výčet povinných úkonů včetně dalších podmínek,
- seznam náležitostí, které je třeba v konkrétních případech předložit,
- podrobné pokyny pro podání určitých žádostí či pro vyplnění konkrétních formulářů.

Výčet není zdaleka úplný a na druhou stranu ne všechny úřady všechny tyto informace již na internetu zveřejnily. Situace se však rok od roku lepší a bylo by škoda toho nevyužít.

Dokumenty a formuláře

Každý úřední úkon znamenal nejméně dvě cesty na úřad – napoprvé si vyzvednout příslušné tiskopisy i instrukce, napodruhé vše odevzdat. Tak už to být nemusí. První etapa totiž odpadá díky internetu, kde najdete spoustu formulářů ke stažení, a to i s podrobnými pokyny pro vyplnění a pro doložení dalších dokladů.
A rovnocennost těchto formulářů s originálními tiskopisy je zakotvena již v zákoně.

Podnikáte a potřebujete podat daňové přiznání? Dobře, tak si uvařte kávu, sedněte si k počítači, připojte se k internetu, najděte si např. stránku ***www.statnisprava.cz***, najděte sekci *Formuláře*, vyberte si, co potřebujete, a stahujte. Jakmile máte vše na svém hard disku, můžete se odpojit a začít studovat pokyny a vyplňovat formuláře. Vytištění formuláře jsem až dosud schválně vynechala, protože si jej můžete vyplnit přímo v počítači a vytisknout můžete až úplně finální dokument, který stačí jen podepsat. Nakonec zbývá už jen odnést formulář na finanční úřad, příp. na poštu.

A když už jste to všechno takto zvládli „od jednoho stolu“, pak i tu vypočítanou daň, kterou máte zaplatit, samozřejmě můžete poslat také z domu či z kanceláře prostřednictvím svého systému pro internetové či GSM bankovnictví.

Jak se neztratit

Abyste si nemuseli pamatovat internetové adresy všech jednotlivých úřadů, můžete využít některý souhrnný web, např. ***www.statnisprava.cz***, ***www.form.cz***, příp. další.

Jana Ziková

Rails Across America

Stavěli jste někdy malé kolejiště s miniaturními vláčky, titěrnými výhybkami a drobnými stromy? Doba však pokročila a dnes můžete stejné koleje pokládat i virtuálně.

Jak se píše hned v předmluvě manuálu, Rails Across America je hra vytvořená tak, aby bylo snadné dohrát ji třeba hned několikrát za večer. Žánrově se jedná o obchodní strategii, tentokrát zasazenou do železničního prostředí.

Hru začínáte v některém z velkých severoamerických měst pouze s několika miliony dolarů na kontě a s vidinou budoucího monopolního impéria. Vyberete si jedno z okolních měst, spojíte ho se svým prvním městem – a voilà: vaše první trať se právě začala budovat! Za několik týdnů dosáhne cílového města, na trati mohou začít proudit vlaky a vy můžete svou trať rozšiřovat všude do okolních měst. Na každé trase fungují dva druhy dopravy – nákladní a osobní – a pohybuje se na ní rozdílné množství materiálu a cestujících, takže podle toho musíte upravovat i její nastavení. V první řadě musíte patřičně zvyšovat nebo snižovat počet souprav na trati, při větším množství však dojde k přetížení a cesta ztrácí efektivitu. V tom případě můžete přidat další kolej nebo zavést na trati signalizaci; tím se urychlí průjezd vlaků, zlepší se doprava a v konečném důsledku se na vašem účtu objeví větší zelené číslo.

Veledůležité je poslat na trať vhodný druh lokomotivy; na výběr máte z široké nabídky. Každý vlak má svá specifika – je to údržba, kapacita v nákladní a osobní dopravě, efektivita a samozřejmě cena. Efektivita je vlastnost, které musíte přikládat zvláštní zřetel, protože hrstka efektivnějších vlaků zahlcuje koleje méně než armáda neefektivního šrotu, ale počet přepravených osob a nákladu je stejný. Jednorázová cena za nákup další soupravy neznamená pro vaše konto obvykle žádnou ohromnou ránu, zatímco měsíční udržovací poplatky jsou jedním z nejvýznamnějších výdajů společnosti.

Hru můžete hrát ve dvou různých modech, buď jako volnou, nebo jako scénář. Ve volné hře si můžete nastavit libovolné podmínky – od kterého do kterého roku bude hra trvat, jaká bude počáteční hotovost všech hráčů a ve kterém městě budou začínat, dále loga, jména své i všech soupeřících společností a podobně. V tomto způsobu hry vyhrává ta strana, která má po uplynutí nastaveného počtu let největší prestiž. Tu není snadné získat – musíte mít průjezdné tratě, kvalitní dopravu a nejlépe splnit i jeden nebo více bonusových úkolů, jako je postavení první transkontinentální tratě, propojení krajních měst Kanady nebo zavedení železnice do všech měst Mexika, za což získáváte významné množství prestiže navíc.

Druhým typem hry jsou scénáře – v nich máte konkrétní úkol, odehrávají se v nastaveném období, začínáte v daném městě a s danými financemi; tyto hodnoty si nemůžete nastavit sami jako ve volné hře. Někdy je jedinou překážkou v cestě za vítězstvím smrtící časový limit, jindy se k němu přidávají i soupeři.

Zajímavým zpestřením jsou ovlivňovací karty. Každé čtvrtletí zaplatíte určitou částku a podle její výše získáváte karty, kterými můžete okrást nebo poškodit své protivníky.

Grafika hry je jednoduchá, ne vysloveně ošklivá, ale rozhodně ani nebere dech. Máte na výběr mezi čtyřmi úrovněmi zvětšení, přičemž při nejširším pohledu vidíte polovinu kontinentu, při nejdetailnějším můžete sledovat i jednotlivé vlaky na trati. Ovládání hry je sice jednoduché, chybí zde však tutorial, který by vás seznámil se základními pravidly a s ovládáním.

Celá hra je lokalizována do češtiny, což někteří anglicky nemluvící hráči jistě uvítají. Hra je navíc doplněna o encyklopedii skutečných vlaků s reálnými fotografiemi a popisem, kterou si všichni mašinkáři určitě rádi prohlédnou.

Celkově je Rails Across America titul, který vás dokáže zabavit, ale na krátkou dobu. Hra se nevyvíjí a časem začíná upadat do nudícího stereotypu. Pokud jste příznivci železnic, připište si u hry malé plus za encyklopedii a za skutečné vlaky od roku 1850, pokud se o železnici příliš nezajímáte, očekávejte od této hry zábavu jen na několik večerů.

-maz

i

V PPK 5/2003 vyšla soutěž o CD s hrou Robin Hood. Odpovědi na soutěžní otázky můžete zasílat do 3. dubna 2003.

Rails Accross America
Nároky na počítač: Pentium 200, 64 MB RAM, 2MB videokarta.
Orientační cena: 499 Kč.

Klady a zápory

±

- \+ skutečné vlaky
- \+ počeštění
- \+ cena
- \+ HW nenáročnost
- – stereotyp, hra časem nenabízí nic nového

Klenot pro maximalisty

Počítačová sestava Triline Profi P40L osloví i ty nejnáročnější počítačové uživatele, kteří pracují s programy náročnými na výkon počítače. Tato sestava je však i snem domácích uživatelů, kteří počítač používají jako centrum domácí zábavy.

Počítač Triline Profi P40L je královsky vybaven – kromě dosud nejsilnějšího procesoru pro stolní počítače (Pentium 4, které pracuje při frekvenci 3,06 GHz) jsou v něm použity i další špičkové komponenty. Jedná se zejména o velmi výkonnou grafickou kartu ATI Radeon 9700 Pro, která disponuje 128 MB grafické paměti, o pevný disk s kapacitou 200 GB (běžně se v počítačích objevují pevné disky s kapacitou 40 GB až 80 GB) a o vypalovací mechaniku DVD-R/RW. Operační paměť má velikost 512 MB.

Volba prezidenta: prostřednictvím TV karty lze na monitoru sledovat televizní program.

Zvuková výbava, monitor

Výčet špičkových komponent pokračuje zvukovou kartou Creative Sound Blaster Audigy, reproduktorovou soustavou Creative Sound Blaster Inspire 5100 a 19" LCD monitorem ViewSonic VX900. Tento monitor tvoří v ceně celého kompletu (124 903 Kč s DPH) významnou položku – stojí 32 391 Kč s DPH. Stejně jako ostatní komponenty v tomto počítači je i tento monitor špičkovým zařízením. Pracuje v rozlišení 1280 × 1024 obrazových bodů, poskytuje výborně ostrý obraz a má velké zorné úhly (směrem do stran i ve vertikálním směru 170 stupňů). Skvělé jsou také kontrastní poměr, jas i krátká doba odezvy, díky nimž je tento monitor vhodný i pro přehrávání filmů. V dolních rozích pod displejem jsou zabudovány dva reproduktory, ty se však v přítomnosti kvalitní reproduktorové soustavy SB Inspire 5100, sestávající z jednoho subwooferu a pěti satelitních reproduktorů, asi příliš neuplatní.

Vypalovací DVD mechanika

Díky mechanice DVD-R/RW si prostřednictvím tohoto počítače můžete nejen pouštět filmy na nosičích DVD, ale na vypalovací média DVD je i vypalovat. Oproti vypalovačkám CD-RW mají DVD vypalovačky výhodu v kapacitě média. Zatímco na jeden disk CD se vejde 650 MB až 800 MB dat, na jeden disk DVD umístíte 4,7 GB dat.

Tato kapacita vypalovacích DVD médií se vám bude hodit při zálohování dat i při vypalování videa z digitální videokamery. Tu lze k počítači připojit přes rozhraní IEEE 1394 (známé jako FireWire), které najdete v zadní části počítače na čelíčku zvukové karty.

Kromě videa zachyceného videokamerou nebo kromě filmů z DVD disků se můžete prostřednictvím tohoto počítače také dívat na televizní vysílání. V bohaté výbavě počítače totiž nechybí televizní karta, kterou lze připojit k pokojové anténě i k rozvodům kabelové TV. Skutečný komfort při sledování televize je zajištěn dálkovým ovladačem.

Další vybavení

Na základní desce je integrována síťová karta, takže počítač je připraven pro zapojení do počítačové sítě. Klávesnice a myš jsou bezdrátové. Na klávesnici jsou kromě tradičních kláves také tlačítka, určená pro ovládání multimédií, myš nemá pro snímání směru kuličku, nýbrž optický senzor. V zadní části počítače jsou vyvedeny čtyři porty USB, žádný však není vyveden směrem dopředu. Ve výbavě počítače chybí modem.

Výkon počítače

Ve všech vykonaných testech podal počítač Triline Profi P40L vynikající výkon. Jak je vidět z naměřených výsledků, které uvádíme v připojené tabulce, všechny dosažené hodnoty jsou na současném výkonnostním olympu, ať už jde o testy simulující chod běžných kancelářských programů, nebo o testy internetových aplikací a programů pro přehrávání zvuku a pro úpravu obrázků či videa, anebo o testy herní. Líbilo se nám také to, že i když jsou pro chlazení komponent uvnitř počítačové skříně navíc dva velké ventilátory, chod počítače je celkem tichý.

Programové vybavení počítače

Počítač pracuje pod operačním systémem Windows XP Professional CZ. V programové výbavě nechybí program Nero Burning Rom 5.5.9.14, který zajišťuje vypalování na CD i na zapisovatelná DVD média; pro přehrávání filmů je zde program Power DVD. K počítači jsou přibaleny další disky CD s mnoha užitečnými programy – např. slovník Lingea Lexicon 2002, kancelářský balík 602 PC Suite 2001, antivirové programy AVG a F-Secure a ekonomické programy Money S3 a Pohoda 2001 Start. Pro přehrávání hudby a pro vytváření souborů MP3 využijete program MusicMatch Jukebox.

	Triline Profi P40L	AutoCont OfficePro 7000 (pro srovnání viz PPK 1/2003)
Cena včetně DPH	124 903 Kč	75 823 Kč
Výrobce/poskytl	AT Computers, a. s.	AT Computers, a. s.
WWW adresa	www.atcomp.cz	www.atcomp.cz
Čipová sada základní desky	Intel 845PE	Intel 845PE
Procesor	Pentium 4 3,06 GHz	Pentium 4 3,06 GHz
Velikost operační paměti	512 MB	512 MB
Grafická karta/grafická paměť	ATI Radeon 9700 Pro/128 MB	ATI Radeon 9700 Pro/128 MB
Výstup na TV/konektor DVI	Ano (S-Video)/ano	Ano (S-Video)/ano
Pevný disk/kapacita	WD 2000JB/200 GB	WD 800JB/80 GB
Optická mechanika	DVD-R/RW Pioneer DVR-104	DVD-ROM Toshiba SD-M1712 (16×/48×), CD-RW Teac W540E (40/12/48)
Modem/síťová karta	Ne/ano (integrována na základní desce)	Ne/ano (integrována na základní desce)
Zvuková karta	Creative Sound Blaster Audigy	Integrována na základní desce
TV karta	Ano	Ne
Reproduktory	Creative 5100 5.1	2.0 Maxxtro SPK202
Monitor	19" LCD ViewSonic VX900	Ne
Operační systém	Windows XP Professional CZ	Windows XP Professional CZ
Záruka na PC	2 roky	3 roky
Výsledky testů*		
SYSmark 2001 (body)		
Celkově/internet. apl./kancelář. apl.	267/292/243	269/298/241
3D Mark 2001 (body)		
1024 × 768/32 bitů	12 514	12 391
1280 × 1024/32 bitů	10 777	10 795
1600 × 1200/32 bitů	9173	9238
Quake 3 Arena (snímky za sekundu)		
1024 × 768/32 bitů	281,4	269,0
1280 × 1024/32 bitů	254,4	247,1
1600 × 1200/32 bitů	197,1	195,7
Unreal Tournament 2003 – Flyby (snímky za sekundu)		
1024 × 768/32 bitů	194,9	197,6
1280 × 960/32 bitů	161,4	162,5
1600 × 1200/32 bitů	112,3	112,7

Díky vypalovací DVD mechanice a programu Nero Burning Rom můžete vypalovat na médiamédia

K čemu tolik výkonu?

Skvělé výbavě a špičkovému výkonu také odpovídá cena této počítačové sestavy. Jsou však uživatelé, kteří pro svou práci potřebují „nadupané pécéčko“. Velmi náročné na výkon jsou třeba grafické programy a programy pro zpracování a střih videa. Také nejmodernější hry potřebují pro plynulý běh velmi výkonné počítače. Počítač na vrcholu současných možností budou volit také ti uživatelé, kteří požadují, aby jejich nový počítač byl po několik let bez nutnosti vylepšování vhodný pro provoz nových aplikací. Z tohoto hlediska bude PC Triline Profi P40L výbornou volbou. -mse

Pevný disk

Mnohdy si ani neuvědomujeme, kolik dat je ukryto v počítači. Jde o operační systém, veškeré programy od účetnictví až po hry, o texty, obrázky, hudbu, videosekvence, mapy, tabulky apod. Místem, kde jsou všechna tato data uložena, je pevný disk.

Vnitřek pevného disku. Běžný uživatel disk takto nikdy neuvidí; pouzdro disku je většinou vzduchotěsné a jeho otevřením by se disk znehodnotil.

Programy a nejrůznější data vyžadují opravdu hodně datového prostoru. Zařízení, které má být schopno takové množství dat uchovat, musí splňovat určité požadavky. Pojďme si je v krátkosti projít.

Především je to **dostatečná kapacita**. Dalším požadavkem je **maximální spolehlivost** – data uložená v počítači bývají důležitá. (Nejde však jen o uchování dat, ale také o 100% spolehlivost při čtení a při zápisu.) Žádoucí je i **co nejvyšší rychlost** – nikomu není příjemné dlouho čekat, až se načtou data či se jen nastartuje operační systém při spouštění počítače. Tyto tři požadavky by se daly splnit, kdyby konstruktéry neomezoval ještě jeden požadavek – **co nejnižší cena**.

Jak pevný disk vypadá?

Zvenku je to plechová krabička široká přibližně 3,5 a vysoká obvykle jeden palec, tedy přibližně 10 cm na šířku a 2,5 cm na výšku, délka se pohybuje okolo 13 cm. Na jedné kratší straně jsou dva konektory – jeden pro napájení (5 V a 12 V) a druhý pro široký plochý datový kabel, jímž je pevný disk spojen se základní deskou. Na bocích jsou otvory se závity pro připevnění do počítačové skříně.

Uvnitř pevného disku najdete tzv. plotnu, na které je nanesena magnetická vrstva. Plotna rotuje velkou rychlostí (obvykle 5400 nebo 7200 otáček za minutu). Čtení provádí raménko, na jehož konci je magnetická cívka – čtecí a zapisovací hlava. Data jsou na disku uložena v kruzích. Raménko přemisťuje hlavičku z kruhu do kruhu. Hlavička se však povrchu disku nedotýká, tím by se zničila jak hlavička, tak i magnetická vrstva. Je proto třeba zacházet s pevným diskem velmi opatrně, zvláště pokud je zrovna v provozu. I neopatrné strčení do počítače může znamenat poškození dat.

Pásek na placce

Možná jste někde viděli děrné štítky nebo pásky. V prvních počítačích to byly běžně používané datové nosiče. Poté se přešlo na magnetický záznam na pásku. Je zde použit podobný princip jako v magnetofonové kazetě – na plastickém pásku je nanesena magnetická vrstva, jejímž zmagnetováním příslušnou polarizací je uchována informace, tedy data. Pásek je však pomalý, manipulace s ním je nepraktická a pásek se rychle opotřebovává. A tak kohosi napadlo nanést onu magnetickou vrstvu na tvrdý disk, který by se nikterak nedeformoval, a měl by tedy mnohem delší životnost. A tak vznikl pevný disk.

Současný pevný disk je v podstatě stejný jako první exempláře. Pochopitelně jsou dnes jiné materiály, velikost, hustota dat, rychlost. Na principu se však v zásadě nic nezměnilo.

Čím jednodušší, tím levnější

S tím, jak se počítače a programy vyvíjejí, rostou i požadavky na kapacitu disků. Zatímco první disk měl kapacitu několik megabajtů, dnešní disky pro domácí počítače mají kapacitu průměrně kolem 60 gigabajtů (GB). Jak lze kapacitu disku zvýšit? Nejjednodušším řešením je nanést magnetickou vrstvu i na druhou stranu plotny a k plotně přidělat ještě jedno raménko. Také lze do jednoho pouzdra umístit několik ploten nad sebe. Obě tato řešení se běžně používají, ale takové disky jsou složitější, větší a především dražší. Proto je třeba zvyšovat hustotu dat – čím více dat se podaří vměstnat na každou plotnu, tím je disk konstrukčně jednodušší, a může tak být levnější. Jsou však zde technická omezení – je technologicky náročné číst a zapisovat data přesně, bez chyb a dostatečně rychle. Dnešní jednoplotnové disky pojmou až 80 GB dat.

Rychlost pevného disku je dána rychlostí, jakou se otáčejí jeho plotny. Dnes jsou disky až s 15 000 otáčkami za minutu, ovšem

ty jsou velmi drahé a jsou určeny jen do výkonných serverů. V domácím počítači se setkáte s diskem, který zvládá 5400 nebo 7200 ot./min. Při nákupu doporučujeme disk s 7200 ot./min, neboť připlatit si relativně malou částku se na výkonu vyplatí.

Zálohovat, zálohovat, zálohovat

Žádný pevný disk nemůže být stoprocentně spolehlivý, ostatně jako žádné elektromechanické zařízení. Někdy se porouchá elektronika, jindy zase nějaká mechanická část. Nestává se to často, ale o to nepříjemněji vás havárie pevného disku překvapí. Záchrana dat je pak velice drahá, mnohdy zcela nemožná. Naše doporučení tedy zní: důležitá a nenahraditelná data si pravidelně zálohujte (například na kompaktní disky CD-R nebo CD-RW).

Jaroslav Smíšek

Siemens na CeBITu – první dojmy

Vzhledem k tomu, že německý veletrh CeBIT probíhá právě ve dnech, kdy přípravy tohoto čísla vrcholí, nemohli jsme vám přinést velkou reportáž, jak bývá zvykem. Dnešní mobilní dvoustrana je tedy úvodem k rubrice v příštím čísle, ve které vás seznámíme i s novinkami dalších výrobců.

Tisková konference se konala v největší místnosti konferenčního centra na hannoverském výstavišti a novináři z celého světa se do ní jen tak tak vešli. Vysoký zájem se dal očekávat – většinu novinek totiž představil Siemens dopředu, a tak si jen málokdo nechal ujít možnost osahat si novinky ve skutečnosti.

Siemens A55.

Přes stále pokračující šeptandu o tom, že mateřský koncern uvažuje o ukončení výroby mobilních telefonů, plány vedení jsou v této oblasti pro příští rok poměrně smělé. Není se čemu divit – v roce 2002 Siemens poměrně výrazně posílil svou pozici především na evropském trhu. Ještě lepších výsledků dosáhl v Jižní Americe, kde se systém GSM začal poměrně rychle rozvíjet, a pro Siemens se rozhodlo skoro 50 % uživatelů.

Nejen mobily

V divizi I and C Siemensu se však nevyrábí jen mobily, patří sem například populární bezdrátové telefony Gigaset, bezdrátová zařízení a samozřejmě také divize sítí. V letošním roce se chce Siemens zaměřit zejména na oblast technologií na bázi xDSL a také na oblast bezdrátových sítí WLAN (WiFi). V uplynulém roce se podílel i na několika významných implementacích – mimo jiné i s Českým Telecomem.

Mobily – styl a výkon

Všechny novinky pro letošní rok z portfolia mobilních telefonů mají dva společné jmenovatele – efektnost a efektivitu. Siemens totiž jako jeden z mála výrobců spojuje ve svých novinkách požadavky těch nejnáročnějších zákazníků – kromě efektního designu jsou jeho telefony i velice dobře technologicky vybavené, a tak už nemusíte volit mezi vzhledem a výkonem.

SL 55 – vajíčko s klávesnicí

Jestliže jsem v předchozím odstavci psal o efektním vzhledu, model SL 55 moje slova potvrzuje vrchovatou měrou. Telefon vzdáleně připomíná Nokii 7650, je ovšem výrazně menší a také jeho vzhled je modernější. Společné je vysunování klávesnice. Tento telefon podporuje MMS a je vybaven barevným displejem (4096 barev, rozlišení 101 x 80 bodů). Na displej si můžete stáhnout obrázek (barevné schéma), a pokud máte uložen v seznamu i obrázek, ukáže se na něm, kdo volá. Přitom je tento model velký pouze 81,6 x 44,5 x 22 mm a váží 79 gramů.

Když jsem se zmínil o MMS, nesmí zde pochopitelně chybět integrovaný fotoaparát (s maximálním rozlišením 640 x 480 bodů), GPRS ani e-mailový klient. Telefon dokáže zobrazit WAP stránky, můžete do něj přihrát aplikace a hry v Javě a zahraje vám polyfonní melodii místo zvonění.

Siemens M55

M55 – výstřední model pro náročné

Řadu M vyhledávalo i u předchozích modelů mnoho uživatelů, kteří nechtěli jen tak obyčejný telefon. Model M55 tuto skupinu potěší určitě také – jedná se totiž o tri-band telefon s barevným displejem (4096 barev, rozlišení 101 x 80 bodů); podporuje MMS, GPRS a polyfonická vyzvánění, poradí si i s Javou a nechybí mu e-mailový klient. Prostřednictvím WAP si můžete do telefonu stáhnout vyzvánění, obrázky i pozadí na displej. Pokud by vám to nestačilo, můžete si vlastní hudbu složit na počítači v programu Cubasis mobile. Za příplatek je k dispozici také externí fotoaparát s bleskem. M55 váží 83 gramů, jeho rozměry jsou 101 x 46 x 21 mm a poznáte ho podle originální klávesnice ve tvaru X.

SX1 – pro ty, kdo chtějí vše

Model SX1 musí rozplesat srdce každého příznivce mobilních technologií. Má totiž úplně vše, co od něj můžete očekávat. Jestliže předchozí dva modely jsou efektní, pak pro SX1 nelze najít jiný přívlastek než „extravagantní“ – klávesy s čísly se přesunuly z oblasti pod displejem na jeho boky, pod ním zůstaly jen kurzorové a další ovládací klávesy. Musím uznat, že je to poněkud netypické, ale ovládání tohoto telefonu je opravdu logické. Ve velké míře k tomu napomáhá i obrovský TFT displej, který zobrazí 65 536 barev a pracuje v rozlišení 176 x 220 bodů.

SX1 se může pochlubit integrovaným fotoaparátem schopným kromě fotografií zaznamenat i krátké video, dále FM rádiem

a MP3 přehrávačem. S ostatními zařízeními se dá propojit prostřednictvím technologie Bluetooth a nechybí ani podpora pro MMS a pro GPRS (Class 10 – v současnosti jde o nejvyšší dostupnou rychlost). Pokud by vám nestačily wapové stránky, troufne si tenhle elegán i na klasické stránky WWW.

Podobně jako u Nokie 7650 či u Sony Ericssonu P800 je operačním systémem SX1 EPOC32 od sdružení Symbian, a tak do telefonu kromě aplikací v Javě můžete dohrát také programy pro tento operační systém; tím se vám výběr výrazně rozšiřuje.

V důsledku specifických vlastností je tento model přece jen trochu větší (109 x 55 x 19 mm) i těžší (109 gramů). Avšak vezmete-li ho do ruky, určitě vám tyto rozměry a hmotnost vadit nebudou. Není to asi telefon pro úplně běžného uživatele, ale pokud chcete mít to nejlepší, je SX1 jedním z horkých kandidátů.

A55 – když začínáte

Podobně jako u Mercedesu také v produkci Siemensu je písmeno A vyhrazeno pro nejnižší kategorii. A podobně jako u Mercedesu ani u Siemensu není produkt nejnižší kategorie nějakým nekvalitním šuntem. Avšak na rozdíl od Mercedesu třídy A si „áčkový“ Siemens může dovolit opravdu každý – jedná se totiž o telefon v nejnižších cenových kategoriích.

Simens SL55.

Ani jemu však nechybí elegance, byť je jeho vzhled mnohem tradičnější než u jeho dražších sourozenců. Rozměrově není sice úplně malý (103 x 46 x 21,5 mm), ale hmotnost 84 gramů je pro mnoho uživatelů jistě příjemným překvapením, stejně jako přehledné ovládání pomocí středové klávesy a přehledného menu.

U tohoto modelu se sice budete muset spokojit s černobílým displejem, můžete však do svých zpráv přidat animace a jednoduché obrázky, protože telefon podporuje standard EMS. Rozhodně se nemusíte spokojit s otravným pískáním, neboť i tento model podporuje polyfonní vyzvánění a dokáže hezky zahrát.

Tak to by byla jen malá ochutnávka z letošního CeBITu, kde toho k vidění bylo mnohem více – zejména asijští výrobci představili opravdu krásné „véčkové“ modely se superbarevnými displeji. Pozadu nezůstala ani Nokia, ani Motorola. Firma Motorola představila nového zástupce své nejlevnější řady, a co teprve barevné telefony od Alcatelu! Na to si však musíte počkat ještě dva týdny, než se ve stáncích objeví další číslo PPK.

Z Hannoveru pro PPK
Jan Lodl

Simens SX1.

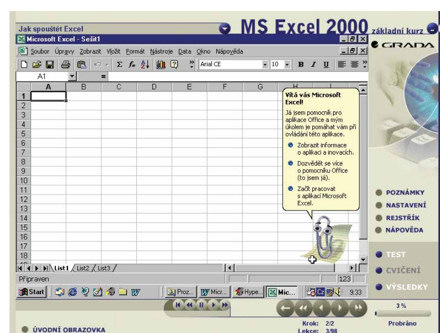
Hity PPK CD 6/2003

MS Excel 2000 – multimediální příručka

rozšířená demoverze

Ve spolupráci s nakladatelstvím Grada Publishing jsme pro vás připravili rozšířenou demoverzi výukového produktu „MS Excel 2000 – multimediální příručka pro každého". Na tomto CD najdete 25 lekcí z celkových 98. Díky této rozšířené demoverzi se můžete snadno naučit základům ovládání tabulkového procesoru Microsoft Excel.

rubrika na CD: programy/bonus

Casino Inc.

hratelná demoverze

Zajímavá budovatelská strategická hra. Ve hře se staráte o své kasino – musíte nakoupit hazardní automaty, stoly pro ruletu, poker a pro blackjack. Do vašeho kasina bude chodit čím dál tím více hazardních hráčů a vy začnete vydělávat peníze, za které můžete své kasino vylepšovat a také si stavět kasina nová.

rubrika na CD: programy/bonus

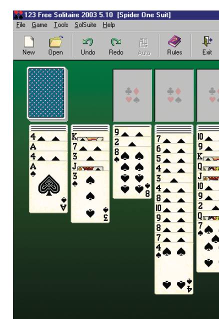

123 Free Solitaire Card Game 5.10

freeware

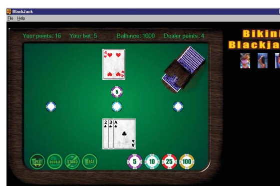
123 Free Solitaire obsahuje těchto dvanáct karetních her: Spider solitaire One Suit, Spider solitaire Two Suits, FreeCell, Klondike, Carpet, Forty Thieves, Travellers, Grandfather's Clock, La Belle Lucie, Monte Carlo, Royal Rendezvous a Up or Down. Předností programu je zajímavý vzhled, velké množství zvuků a kvalitní nápověda.

rubrika na CD: programy/karetní hry

Bikini Blackjack 3.7

freeware

Karetní hra blackjack je jednou z nejznámějších a nejoblíbenějších hazardních her v kasinech po celém světě. Tato verze je navíc zpestřena obrázky přitažlivých žen. Každá vyhraná hra vám přinese jeden kousek obrázku do skládanky. Hru si nejprve překopírujte na pevný disk a potom ji spusťte prostřednictvím souboru bjack.exe.

rubrika na CD: programy/karetní hry

Ročník 2001 a 2002 v PDF

zdarma

Připravili jsme pro vás elektronickou podobu časopisu Počítač pro každého. Jde o kompletní ročník 2001 (25 čísel) a o kompletní ročník 2002 (24 čísel). Časopisy jsou ve formátu PDF, a proto budete potřebovat program Acrobat Reader. Pokud ho nemáte, můžete si ho nainstalovat z rubriky Programy/Servis.

rubrika na CD: PPK plus/časopisy

Polda 3 karty

freeware

Polda 3 karty je již třetí mezihrou ze hry Polda 3, kterou se společnost Zima Software rozhodla uvolnit a poskytnout ji hráčům zcela zdarma. Jste dobří karbaníci a obehrajete ve známé karetní hře prší slečnu o šaty, nebo obehraje ona vás? Na začátku hry má každý deset korun. Kdo přijde o všechny peníze, bude muset postupně svlékat jednotlivé svršky.

rubrika na CD: programy/karetní hry

Virus na PPK CD 5/2003? – planý poplach

Několik čtenářů se na nás obrátilo s výtkou, že antivirový program Avast! 4.0 Home Edition hlásí virus Win32:Trojan-gen v těchto souborech:

- **programy/internet/extract/setup.exe,**
- **programy/internet/offnav/offnav.exe,**
- **programy/internet/pripojeni/setupc.exe.**

Firma Alwil Software (která program Avast vyvíjí) potvrdila, že se jedná o planý poplach – uvedené soubory nejsou napadeny žádným virem a v nejnovější aktualizaci programu Avast by tato nepřesnost měla být opravena. Doporučujeme zajistit si nejnovější aktualizaci antivirového programu Avast (nejlépe prostřednictvím internetu).

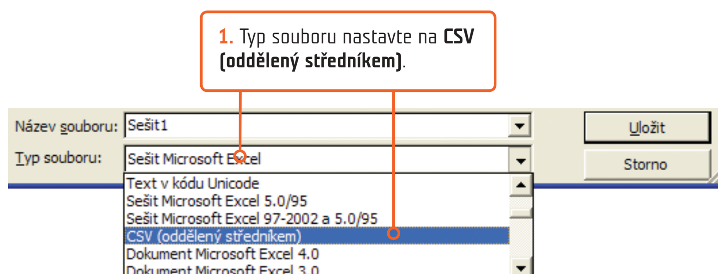
Je možné nějakým způsobem převést kontakty z MS Excelu do adresáře Outlook Expressu ? Poraďte prosím.

Váš problém se dá vyřešit poměrně snadno, a to ve dvou krocích.

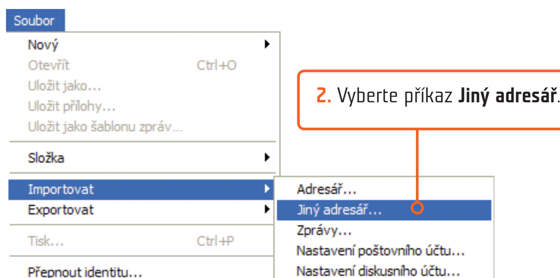
1. V Excelu exportujte kontakty z tabulky do textového souboru, v němž bude původní obsah jednotlivých buněk oddělen středníky. K tomu slouží příkaz **Uložit jako**. V dialogovém okně pak vyberte *Typ souboru* **CSV (oddělený středníkem)**, soubor pojmenujte a uložte (obr. 1).

2. V Outlook Expressu vyberte z nabídky **Soubor** příkaz **Importovat – Jiný adresář** (obr. 2). V dialogovém okně zvolte položku **Textový soubor (hodnoty oddělené středníkem)**, klikněte na tlačítko **Importovat** (obr. 3) a pak už stačí najít ten správný soubor .CSV, přiřadit v dialogovém okně jednotlivé sloupce tabulky polím v adresáři, a je hotovo.

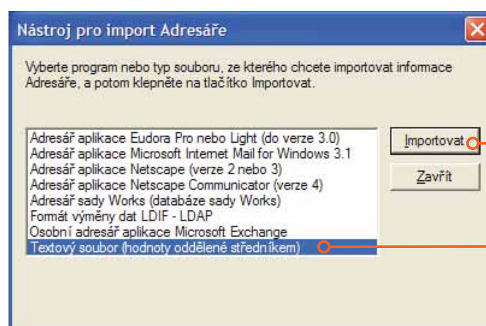
-ihe

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

Rozhodl jsem se pro novější počítač, ale nastal problém, jakou zvolit grafiku. Po delším pátraní na internetu jsem se rozhodl pro ATI 9500 PRO 128MB. Ale problém je v tom, že nevím, od které firmy bych si tuto kartu měl koupit. Narazil jsem na Hercules, Saphire a taky na nějaký Excalibur, ale o něm nevím zhola nic. A tak se ptám, kdo dělá grafiku s ATI nejlíp.

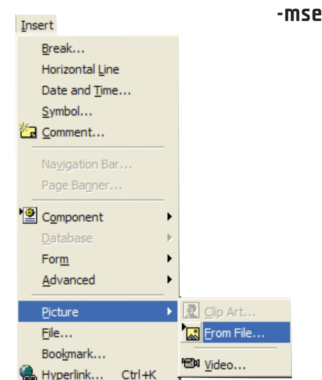
Schopnosti grafických karet, co se týká výkonu i vlastností, jsou dány zejména použitým grafickým čipem (GPU – graphics processing unit), v tomto případě čipem ATI Radeon 9500 Pro. Z testů grafických karet od různých výrobců, ale se stejným grafickým čipem vyplývá, že výkony těchto karet jsou velice podobné, protože je pohání stejná výpočetní jednotka. Tyto karty používají také stejné ovladače, dodané výrobcem grafického čipu – v tomto případě jde o firmu ATI. Rozdíly mezi jednotlivými modely mohou být ve výbavě – ať už jde o výstupní konektory (TV výstup, DVI), nebo o softwarové vybavení (ke grafickým kartám různí výrobci přikládají různé programy, např. hry nebo přehrávače pro spouštění DVD filmů, jako např. PowerDVD). U různých výrobců se také setkáte s odlišnou záruční dobou. Proto se ceny grafických karet postavených kolem stejného čipu GPU liší. Pokud jste se již rozhodl pro čip grafické karty, při výběru nové grafické karty si zjistěte, jaká je její výbava a jak dlouho trvá záruka. Konkrétně kartu Excalibur s dvouletou záruční dobou pořídíte cca o 1000 korun levněji než kartu Gigabyte se stejným čipem Radeon 9500 Pro – u modelu Gigabyte však získáte tříletou záruku.

-mse

Potřebuji vědět, jak v nelokalizované verzi programu FrontPage vložím na stránku obrázek.

Klikněte na místo, kam chcete obrázek vložit. Potom z nabídky **Insert** vyberte postupně příkazy **Picture** a **From File** (obr. 4). Tím vyvoláte dialogové okno a zde zvolte soubor s obrázkem. Program FrontPage jej vloží na stránku.

Budete-li chtít upravit velikost obrázku, klikněte na něj levým tlačítkem myši a potom tažením za úchopové body upravte jeho velikost.

Obr. 4. Vložení obrázku na stránku.

počítač pro každého
čtrnáctideník
Toto číslo vyšlo 26. 3. 2003 v nákladu 67 000 výtisků.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.
Jednatel: Ing. Pavel Filipovič
Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Milan Loucký
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce.ppk@vogel.cz): Norbert Gulevič, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Richard Straberger, Miroslav Ziegler
Inzerce (inzerce.ppk@vogel.cz): Zuzana Hošková, tel.: 225 018 762, fax: 225 018 500
Grafická úprava: DTP Vogel
Externí spolupracovníci: Marie Francŭ, Michaela Kloudová, Jiří Lapáček, Anna Nováková, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Michal Smejtek, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler
Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.
Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900, abonence.ppk@vogel.cz
Předplatné a inzerce na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, tel./fax – administratíva: +421 2 44 45 46 28, predplatné: +421 2 44 45 06 97, 44 45 45 59, e-mail: magnet@press.sk, http://www.press.sk
Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s., a MediaPrint & Kapa Pressegroso, s. r. o. **Na Slovensku:** Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství
Vogel Burda Communications s. r. o.
Sokolovská 73
186 21 Praha 86
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, IT-NET, LEVEL, MEDIAshop, Počítač pro každého, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ.
Dočasně sídlíme na adrese
Na Florenci 19, 110 00 Praha 1,
v budově České typografie, recepce A, 5. patro.

Příští číslo vyjde 9. dubna 2003

Elektronická pošta zdarma

Součástí programu Netscape Navigator jsou i další velmi užitečné doplňky. Mimo jiné je to program pro práci s elektronickou poštou (tedy e-mailový klient) a program pro jednoduché vytváření internetových stránek. Oba programy vám představíme v části Jak na to.

Prezentace snadno a rychle

Kancelářský balík OpenOffice zahrnuje také program Impress pro vytváření působivých prezentací. Jak s tímto programem pracovat, to se dozvíte v příštím čísle.

CD s hudebními programy

Hudba v počítači – to je hlavní téma příštího cédéčka. Můžete se těšit například na programy pro tvorbu CD obalů, na hudební přehrávače a také na několik pěkných skladeb ve formátu MP3.

Počítače na cesty

Do příštího vydání PPK připravujeme test dvou zajímavých přenosných počítačů – jednoho levného a druhého s velmi dobrou výbavou a výkonem. Těšit se můžete také na recenzi levného stolního počítače a digitálního fotoaparátu.

Seznam inzerentů